

Kommunplan 2022–2025

med budget för 2022

#härtrivs
nyatankar

tyresö kommun

Innehåll

Politiska prioriteringar	3
Ordning och reda i ekonomin	4
En skola som ger alla barn och unga likvärdiga möjligheter.....	6
Omsorg för Tyresös äldre och funktionsnedsatta	9
Minskade klimatutsläpp, stärkt park- och naturmiljö	11
Ett socialt hållbart Tyresö för ökad trygghet.....	13
Framtidens Tyresö gymnasium och fler jobb	15
Bostäder och hållbar infrastruktur i hela Tyresö	16
En meningsfull fritid.....	18
Uppdrag	19
Omvärldsanalys	20
Regional utveckling	20
Befolkningsutveckling och prognos.....	21
Agenda 2030	22
Digitalisering	22
Pandemin.....	22
Så styrs kommunen	23
Agenda 2030	24
Vision.....	25
Översiktsplan.....	26
Värdegrund	26
Principer	27
Mål	27
Arbetsätt – måldelning och ständiga förbättringar	28
Uppföljning, risker och kommunikation	29
Målområden	31
Motiverade medarbetare hos Sveriges bästa offentliga arbetsgivare	31
Kvalitetsförbättringar skapar vi tillsammans, hela tiden	32
Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor – här finns plats för alla ..	33
Hållbar ekonomi – kostnadseffektiv, balanserad och cirkulär	34
Budget	36
Planeringsförutsättningar.....	36
Driftbudget 2022 och plan för 2023–2025	38
Investeringar	41
Kommunens verksamhetsområden	42
Bilagor	
Bilaga 1: Uppföljning av mål	54
Bilaga 2: Finansiella sammanställningar.....	61
Bilaga 3: Nämndernas verksamhet	64
Bilaga 4: Verksamhetsvolym 2022–2025.....	69
Bilaga 5: Investeringsprogram 2022–2024, 2025–2032.....	70
Bilaga 6: Prövning av barnets bästa vid framtagande av kommunplan och budget.....	74
Bilaga 7: Riskhantering.....	79
Bilaga 8: Program för uppföljning av privata och kommunala utförare.....	80
Bilaga 9: Förteckning över kommungemensamma styrdokument.....	82
Bilaga 10: Sammanställning av taxor och avgifter.....	86
Bilaga 11: Styrprocessens årshjul.....	90

Politiska prioriteringar

Pandemin och dess effekter påverkar och har påverkat vårt samhälle djupt. Först och främst genom de många som drabbats av Covid-19 och i värsta fall gått ifrån oss i förtid, men även vardagen för anhöriga och personal har påverkats kraftigt under stora delar av 2021.

Konsekvenserna av pandemin har förändrat förutsättningarna på många vis. Ekonomin som genomgick en kraftig inbromsning 2020, har under 2021 börjat komma tillbaka. Fortsatt råder dock en större arbetslöshet med konsekvenser för människan, trygghetssystemen och skatteintäkterna.

Med vaccineringen i full gång och ett mer återöppnat samhälle, måste framtiden nu innehålla större fokus på att förstärka äldreomsorgen och skolan samt att nu stötta arbetslösa och företag tillbaka till en fungerande arbetsmarknad.

Forskarnas besked är tydligt, klimatkrisen är här. Det visar inte minst den senaste tidens bränder och extrema väder i Sverige och runt om i världen. Tyresö ska ha höga ambitioner gällande omställningen till ett hållbart samhälle. Vi fortsätter därför våra satsningar på hållbarhet, miljö och klimat.

Inför år 2019 höjdes kommunalskatten för att skapa ordning i kommunens ekonomi. Underskottet 2018 vändes till kraftiga överskott 2019 och 2020. Nuvarande prognoser för 2021 visar att den positiva utvecklingen fortsätter. Det har möjliggjort att satsningar på välfärd, trygghet och ekologisk hållbarhet redan kunnat påbörjas under 2019, 2020 och 2021. I budgeten för 2022 fortsätter dessa insatser och ytterligare initiativ tas för att stärka Tyresös förmåga att ge invånarna en väl fungerande verksamhet utifrån den enskildes behov. Särskilda satsningar görs

för att stärka kvaliteten i skola och omsorg. Resurser riktas för att hjälpa arbetslösa tillbaka till arbete. Arbetet med ekologisk hållbarhet och trygghetskapande åtgärder fortsätter.

I 2021 års budget beslutades att fastställa överskottsmålet till ett genomsnitt på 2,5 procent över mandatperioden. En genomsnittlig resultatnivå på 2,5 procent ger långsiktigt starka finanser som bidrar till att delvis finansiera nya investeringar med eget kapital, samtidigt som kommunen klarar sina pensionsåtaganden. Med den här budgeten säkerställer vi att kommunen behåller ett överskottsmål om 2,5 procent sett över mandatperioden.

I budgeten föreslås en rad investeringar i välfärden, samtidigt som det finns utrymme att sänka skatten. I detta budgetförslag föreslås skatten sänkas med 25 öre, vilket återställer skattesatsen till 2018 års nivå.

Tyresö har höga mål för verksamheten. Dessa mål tar sig uttryck både i en förmåga att uttrycka var kommunens verksamhet ska vara på sikt och i en förmåga att se var kommunen behöver utvecklas för att nå dit. Utifrån de slutsatser som framkommer av bokslut, kvalitetsgranskningar, revisionsrapporter och inte minst genom återkoppling från invånare och anställda, behöver kommunen bedriva ett ständigt förbättringsarbete inom alla sina verksamheter och beslut i syfte att höja kvaliteten och kostnadseffektiviteten.

Utifrån denna analys behöver kommunfullmäktige i budget formulera politiska prioriteringar under året. Det handlar om att prioritera ekonomiskt och verksamhetsmässigt för att uppnå största möjliga nytta för invånarna.

UNDER ÅR 2022 PRIORITERAS INSATSER INOM DESSA OMRÅDEN:

- Ordning och reda i ekonomin
- En skola som ger alla barn och unga likvärdiga möjligheter
- Omsorg för Tyresös äldre och funktionsnedsatta
- Minskade klimatutsläpp, stärkt park- och naturmiljö
- Ett socialt hållbart Tyresö för ökad trygghet
- Framtidens Tyresö gymnasium och fler jobb
- Bostäder och hållbar infrastruktur i hela Tyresö
- En meningsfull fritid

Ordning och reda i ekonomin

Det kommunala balanskravet förutsätter ordning och reda i ekonomin och är en förutsättning för en långsiktigt hållbar kommun. Det var därför nödvändigt att 2019 intensifiera arbetet för att nå en balanserad budget, och för att uppvisa tillräckliga överskott och därmed klara kommunens långsiktiga åtaganden. En insats var att kommunstyrelsens tillsynsplikt skärptes. Nämnderna gavs i uppdrag att leverera delårsbokslut, och månatligen redovisa ekonomiska prognoser och vid behov även åtgärdsplaner för att nå en budget i balans. Därtill genomfördes en rad konkreta besparings- och effektiviseringsåtgärder som har möjliggjort en satsning på prioriterade välfärdsområden.

Tyresö kommun har växt och kommer att växa under kommande år. Fler människor vill bo i vår kommun. Det är en i grunden positiv utveckling, även om ökningstakten avtar något till följd av en avmattad byggkonjunktur har vi som kommun ambitionen att bygga fler bostäder. Den ackumulerade bostadsbrist som finns i Stockholmsregionen gör att det finns ett betydande behov att bygga nya bostäder för att kunna ge ungdomar och andra bostadssökande en bra chans att sätta bo.

Med fler kommuninvånare växer kraven på kommunala verksamheter. De kommande åren kommer det krävas fler lokaler för exempelvis skola och äldreomsorg. Likaså leder fler kommuninvånare till ökande behov avseende exempelvis bättre kommunikationer.

Med detta följer givetvis ett stort behov av investeringar, vilket i sin tur genererar ökade kapital- och avskrivningskostnader i den årliga driftsbudgeten. Tillsammans med den pensions-skuld som kommunen har, krävs långsiktigt ett överskott av intäkterna från skatter och bidrag. I denna budget säkerställs det genomsnittliga överskottsmålet för hela mandatperioden 2019 till 2022 till 2,5 procent.

Det politiska styret var i samband med tillträdet efter valet 2018 tydliga med att en höjning av skatten var en nödvändig åtgärd för att bringa ordning i ekonomin och möjliggöra viktiga satsningar på välfärden. Ambitionen var att när detta blivit verklighet gradvis sänka skatten till 2018 års nivå. I årets budget konstaterar vi att kommunens ekonomi stärkts och nödvändiga satsningar på välfärden genomförs, därför föreslås i denna budget en skattesänkning med 25 öre, vilket återställer skattesatsen till 2018 års nivå.

Arbetet med att omprioritera resurser från central förvaltning till verksamheterna närmast invånarna behöver fortsätta. Därför redovisas även i denna budget ett effektiviseringskrav baserat på vinster från digitalisering och automation samt övrig effektivisering. I detta ligger också exempelvis en medveten ambition att minska användandet av externa konsulter och inhyrd personal. Samtidigt ges verksamheterna bättre förutsättningar genom en uppräknings för pris- och löneökningar med 1,8 procent.

Genom att bedriva verksamhet tillsammans med andra kommuner har kostnadsökningar undvikits, samtidigt som kvaliteten kunnat höjas. Detta arbete ska fortgå.

Perspektiv på social hållbarhet och ekologisk hållbarhet måste in tidigt i planeringen i de saker vi gör och genomsyra alla kommunens verksamheter. Det är inte minst viktigt när kommunen gör upphandlingar, men också att vi tänker på hur vi bättre kan nyttja våra egna verksamheter för till exempel arbetsmarknadsprojekt eller för att öka tryggheten i ett område.

För att nå framgång och bättre möta invånarnas behov är det en central uppgift för kommunen att prioritera kompetensförsörjningen. Fram till 2030 kommer det att uppstå brister på utbildad personal inom en rad verksamhetsområden. Det är Tyresö kommuns avsikt att vara en

Politiska prioriteringar

konkurrenskraftig och attraktiv arbetsgivare. Även om det kommer krävas riktade satsningar, är det i grunden vår förmåga att erbjuda bra arbetsvillkor med goda utvecklingsmöjligheter som avgör våra möjligheter att kunna attrahera personal med rätt kompetens.

Som ett led i arbetet med att fortsätta minska sjukfrånvaron bland kommunens personal kommer HR-staben att genomföra ett pilotprojekt. Målet med minskad sjukfrånvaro är en del i arbetet med att göra Tyresö kommun till Sveriges bästa offentliga arbetsgivare.

En skola som ger alla barn och unga likvärdiga möjligheter

Vår ambition är att Tyresö ska bli Sveriges bästa skolkommun. För att nå dit behöver vi fortsätta att prioritera förskola och skola. Målet är tydligt – i Tyresö ska samtliga förskolor och skolor vara trygga verksamheter som håller hög kvalitet i sin undervisning.

Tillsammans för Tyresö har prioriterat att säkerställa att alla barn och elever ges en förskoleplats respektive skolplats i närheten av sitt hem. Vi gör det genom att ta fram lokalförsörjningsplaner för både dagens och morgondagens platsbehov, med ändamålsenliga och moderna lokaler. Under 2021 har vi invigt förskolan Vattenhjulet och Fornuddens nya skola, som båda symboliserar styrets ambition avseende lärmiljöer och investeringar i skollokaler.

Med vår budget visar vi tydligt politikens intentioner och visioner om en trygg, jämlik förskola och skola. Under tre år har vi vänt underskott i grundskolan, till en budget i balans. Vi har en hög andel nöjda föräldrar inom förskolan, och skolresultaten i Tyresös grundskolor har under 2021 varit de bästa på fem år, trots ett tufft år till följd av covid-19. Vi är stolta över det jobb som lärare, pedagoger och elever åstadkommit. Vi behöver fortsätta att investera i barn och elevers lärande, för att fler ska uppnå skolans kunskapsmål och för att öka likvärdigheten mellan Tyresös förskolor och skolor. Därför ges förskola och skola kostnadstäckning för beräknade pris- och löneökningar och för ett antal riktade insatser för höjd målpuppfyllelse.

Skolorna och förskolorna har påverkats av pandemin. Organisationerna har pressats hårt när många varit borta och undervisningen tvingats lägga om. Under en period genomfördes en stor del av undervisningen på distans, vilket för en del elever har inneburit en tuffare skolgång och mer ansvar för sina studier än normalt. Det är nu viktigt att skolorna får resurser för att stötta de elever som behöver extra stöd för att komma ikapp och nå godkända betyg.

Förskolan ska främja alla barns utveckling och lägga grunden för ett livslångt lärande. Forskning talar om vikten av tidiga insatser, vilka kan vara samhällsekonomiskt lönsamma eftersom det kan bidra till att minska utanförskap och misslyckande i skolan. Ett starkt socioekonomiskt stöd till förskolan är viktigt för att säkerställa att alla barn ges en trygg och bra start i livet.

Forskning talar även om vikten av barns språkutveckling och därför behöver verksamheternas pågående arbete kring språkutveckling och läsfrämjande insatser fortgå. För att ge bättre förutsättningar i förskolans arbete, satsar vi resurser för att bibehålla nuvarande höga kvalitet och öka lärartätheten.

Under 2021 stod Tyresös första konceptförskola klar, en förskola byggd efter skolverkets riktlinjer för barngruppernas storlek, och med lärmiljöer som främjar lärande, rörelse och nyfikenhet. Förskolan överensstämmer med den pedagogiska visionen för Tyresös förskolor vilket även genomsyrar befintliga förskolor. Parallellt med att bygga nytt, rustar vi befintliga förskolor, Vattenhjulet är den första av flera konceptförskolor som ska byggas i Tyresö.

Tyresös barn och elever ska vistas i giftfria förskolor och skolor. Det är en oerhört viktig politisk ambition att skyndsamt minska de farliga kemikalier som finns i barnens vardag, varför vi tillför medel för att nå denna ambition genom utfasning av skadliga ämnen och att höja kompetensen inom området.

Den fysiska lärmiljön är central för undervisning och vi gör stora satsningar för att dels rusta inomhusmiljöer, klassrum och matsalar samtidigt som vi fortsätter att investera för att skapa struktur och tydlighet i både den fysiska och den sociala miljön. Denna satsning gynnar alla barn, och stärker inkluderingen av elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

Den nationella IT-strategin för skolan är tydlig. En hög digital kompetens hos barn och elever är viktig för att främja kunskapsutveckling och likvärdighet. Därför tillsätter vi medel för att fullt ut nå kraven under 2022.

Tyresös barn och elever ska mötas av utemiljöer som lockar till lek, rörelse och lärande. Lärandet tar inte paus för att barn och elever vistas utomhus. Tvärtom har det under pandemin visat sig finnas ett större behov av uteklassrum och konceptet "skolan i skogen" har inspirerat till satsningar för undervisning utomhus. Utemiljöer är en viktig del i barnens lärande och skoldag. För att skapa en ökad likvärdighet och höja kvaliteten på våra förskole- och skolgårdar har riktlinjer tagits fram och medel avsatts för upp- rustning av dessa.

Att uppmuntra till mer rörelse utöver skol- idrotten, under hela skoldagen, gynnar kun- skapsinläringen, där är forskningen tydlig. Därför är det också ett uttalat mål från styret att det ska ske i alla våra grundskolor.

Den mat som serveras i våra förskolor och sko- lor ska vara god, näringsriktig och klimatsmart. Vi tar verksamheternas miljöarbete seriöst och fortsätter att ha höga ambitioner för den mat som serveras våra barn och elever. Andelen ekologisk mat ska öka och matsvinnet minska. Medel tillsätts därför för att öka andelen ekolo- gisk och klimatsmart mat.

Trygga elever som mår bra, trivs och har arbets- ro presterar bättre i skolan. Tyresö skolor ska präglas av trygghet och tillit. Elever som mår dåligt eller lider av psykisk ohälsa ska tidigt ges rätt stöd. Vi har idag inte den fullständiga bilden av hur pandemin har påverkat ungas psykiska mående. Det preventiva arbetet och god elev- hälsa är och kommer att bli viktigt för att tidigt fånga upp psykisk ohälsa och därför fortsätter vi att satsa på den centrala elevhälsan. Den tydliga nolltoleransen mot kränkningar ska tydliggöras, liksom kommunens nollvision gällande antal skolinspektionsärenden.

Tyresös lärstudio med behandling är på plats och är framgångsrik. Även arbetet med att utveckla kommunens centrala lärstudios och skolornas egna studios, där undervisning i litet sammanhang erbjuds, är viktigt och nu vill vi utöka antalet platser inom de olika verksam- heterna för att täcka grundskolans hela behov. I januari 2022 öppnar Tyresö en efterlängtdad tal- och språkklass, för att möta de elever som har det behovet. Ett medvetet arbete kring särbegå- vade och högpresterande elever har inletts för att bemöta och ge extra utmaningar till dessa elever. Nämda verksamheter och prioriteringar är viktiga pusselbitar för Tyresös möjlighet att tillgodose utbildning för att barn och alla elever ska kunna nå sin fulla potential.

Alla elever har rätt att klara skolans kunskaps- mål och det är skolans uppgift att ge alla elever goda möjligheter att lyckas och nå sin fulla potential. Oavsett familjers ekonomi eller förutsättningar ska skolan vara garanten för att varje barn ska kunna tillgodogöra sig undervis- ningen, och skolans kompensatoriska uppdrag är tydligt. En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska ges samma möjligheter att nå så långt det är möjligt. Under året måste fler initiativ tas för att motverka pedagogisk segre- gation och för att öka likvärdigheten mellan kommunens grundskolor. Den socioekonomiska fördelningen gör stor skillnad för Tyresös skolor att nå uppdraget om en kompensatorisk skola och fler språkutvecklande insatser behöver prioriteras.

Många av Tyresös barn vistas längre tid på fritidshem än i skolan och fritidshemmen har en betydande roll för att stimulera elevernas utveckling och lärande, samt erbjuda elever- na en meningsfull fritid. Arbetet med att öka likvärdigheten mellan kommunens fritidshem behöver utvecklas liksom samverkan mellan skola och föreningsliv. Fritidshemmens uppdrag ska synliggöras, personaltätheten förstärkas och andelen behörig personal inom fritidshems- verksamheten öka.

Varje elev som blir hemmasittande är ett misslyckande. Under flera år har Tyresö kommun arbetat med att främja närvaro genom att skapa ett utökat systematiskt kvalitetsarbete kring problematisk skolfrånvaro. Vi kommer även fortsättningsvis att följa statistiken för denna frånvaro. Skolan spelar en avgörande roll för elevernas kunskapsinhämtning och elevers närvaro i skolan är därför central.

Elevers hemförhållanden och sociala omgivning utanför skolan spelar roll för deras möjligheter att lyckas. Genom trygghetsskapande insatser som fördubblat antal fältassistenter och en förstärkning av mobila teamet stärker vi det främjande elevhälsoarbetet och ökar tryggheten för unga i Tyresö kommun. En fortsatt god samverkan mellan individ- och familjeomsorg och skola är viktig för att tidigt identifiera om insatser behövs och ett anhörigstöd införs.

Läsning och läsförståelse är nyckeln till framgång i skolan. Skolbiblioteken har därför en viktig roll för att barn och unga ska upptäcka litteraturen och läsglädjen, framförallt för elever som inte har läsningen med sig hemifrån. Men det räcker inte med ett rum med böcker i, det behövs även utbildade skolbibliotekarier. I Tyresö är skillnaden mellan skolors utbud för stora och möjligheterna att erbjuda läsfrämjande insatser för låga. Vi fortsätter därför vår satsning på skolbibliotek, då skolbibliotekarien har en viktig roll i att stödja läsundervisning och uppmuntra elevers intresse för böcker. Att skapa starka läsoplevelser bidrar till en ökad språklig, emotionell och kognitiv förmåga hos eleven.

Den viktiga modersmålsundervisningen ger fler elever möjlighet att nå ett framgångsrikt lärande i svenska. Ett rikt modersmål som förstaspråk,

underlättar lärandet av svenska som andraspråk. Det är viktigt att nyanlända barn i våra skolor integreras på ett bra sätt för att snabbt bli en del av samhället och ges de bästa möjligheter att klara grundskolans kunskapskrav. Därför ska effekten av studiehandledning och mottagandet av nyanlända elever kontinuerligt utvärderas.

Behöriga och skickliga lärare och rektorer, med höga förväntningar på alla barn och elever, är den enskilt viktigaste faktorn för att alla elever ska lyckas i skolan. Läraren är skolans viktigaste resurs och tilliten till professionen i skolan måste stärkas. Tiden i klassrummet ska kunna ägnas åt undervisning och därför är det viktigt med en lärare som också är en tydlig ledare. I Tyresö ska lärare ha en marknadsmässig lön, goda arbetsvillkor och löpande erbjudas kompetensutveckling.

Det borde vara en självklarhet att alla elever ska lämna grundskolan med godkända kunskaper. Med godkända slutbetyg från grundskolan öppnas vägar till vidare utbildning, till yrkeslivet och till att bli vuxen. Trots det lämnar årligen alltför många elever grundskolan utan tillräckliga kunskaper och ofullständiga betyg. Det är en begränsning hos en ung människa, som kan följa med genom hela livet och det är oacceptabelt. Alla elever i Tyresö ska ges förutsättningar att få godkända betyg i skolans alla ämnen.

Elevernas skolresultat i Tyresö har ökat flera år i rad. Det är tydligt att våra prioriteringar och styrning för en ökad likvärdighet och trygghet på våra grundskolor ger resultat. Denna prioritering av skolan behöver fortsätta.

Omsorg för Tyresös äldre och funktionsnedsatta

Pandemin har visat på problem i svensk äldreomsorg. Trots medarbetare som gjort sitt yttersta för att ge trygghet och hälsa har pandemin tagit sig in på boenden och i hemtjänsten. Även i vår kommun har äldre drabbats av Covid-19.

Till följd av erfarenheterna från pandemins konsekvenser för äldreomsorgen har regeringen beslutat om en betydande satsning på kvaliteten i äldreomsorgen. Det handlar dels om ett riktat statsbidrag till äldreomsorgen, dels en omfattande satsning på kompetensutveckling i äldreomsorgen. Genom det så kallade äldreomsorgslyftet har personal inom äldreomsorgen som saknar utbildning givits möjlighet att utbilda sig vidare till undersköterska. Tyresö kommun jobbar aktivt med att anslaget används till fullo för att ge fler möjlighet att kompetensutveckla sig och därigenom stärka kvaliteten i omsorgen.

Äldre ska alltid kunna känna sig trygga med omsorgen i Tyresö. Det handlar om det mest självklara; att när det finns behov av omsorg i hemmet eller på ett boende ska det finnas tid och plats för detta. Det handlar också om att äldre ska kunna känna igen och känna sig trygga med den person som ger stöd och omsorg. Det är därför en prioriterad uppgift att öka kontinuiteten inom omsorgen. En bidragande insats för att uppnå detta kommer vara att förbättra arbetsvillkoren inom hemtjänst och äldreboenden för att minska personalomsättning och sjukfrånvaro, men även organisationen behöver utvecklas med ett uttalat mål att öka kontinuiteten.

Genom fler fasta tjänster och färre timanställningar kan kontinuiteten och kompetensen förstärkas. Genom rätt till heltid och möjlighet till deltid, kan attraktiviteten att arbeta i äldreomsorgen öka. Under pandemin blev osäkra anställningsvillkor en uppenbar riskfaktor då anställda i avsaknad av trygghetssystem inte hade råd att stanna hemma vid sjukdom. I kommunplanen för 2021 fick äldre- och omsorgsnämnden ett uppdrag att redovisa en åtgärdsplan för att bedriva ett målinriktat arbete för att öka attraktivitet, kontinuitet och kompetens

genom fler trygga anställningar – både i egen och upphandlad regi. Det arbetet är påbörjat och fortgår under 2022. Ett arbete inleds även för förkortad arbetstidsmåt inom områdena äldreomsorg och funktionsnedsättning.

Utöver den breda förstärkningen av de anställdas anställnings- och arbetsförhållanden görs också en satsning på välfärdsteknik. För att öka tryggheten och möjliggöra mer tid för våra anställda med de äldre måste vi arbeta aktivt med att implementera välfärdsteknik i våra verksamheter. Välfärdsteknik skapar stora möjligheter och användandet av detta behöver intensifieras. En viktig del i denna omställning är att det sker med respekt för varje persons vilja och med stor respekt för den personliga integriteten.

Anslaget till måltidsservice höjs för att nå målen om goda, näringsriktiga och miljöanpassade måltider.

Under 2022 införskaffas broddar till äldre över 65 år för att minska antal halkolyckor.

Omsorgen och verksamheter för personer med funktionsnedsättning ska utvecklas och få bättre förutsättningar. För att ingen ska ställas utan det som är en laglig rättighet, och för att daglig verksamhet ska kunna bli bättre, tillförs extra resurser i en långsiktigt höjd ram.

En starkare samverkan mellan äldre- och omsorgsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska utvecklas vidare. Detta för att rätt förvaltning ska kunna ge rätt stöd i de fall stödet skulle kunna sträcka sig över förvaltningsgränserna.

En människas handlingsfrihet kan i viss mån vara begränsade för alla, men desto mer begränsad för några få. Brister i funktionaliteten kan vara mer eller mindre allvarliga för möjligheterna att leva ett gott liv. Det kan innebära att individen kan vara förhindrad att göra saker som av de allra flesta uppfattas vara en del av livet, till exempel att bo i egen bostad, arbeta, umgås

Politiska prioriteringar

med vänner, ta del av kultur- och idrottsaktiviteter eller shoppa. Även denna grupp har drabbats av verkningarna av Covid-19. Här finns ett behov av ökad daglig verksamhet, bland annat genom att öppna upp träffpunkter.

Två nya toppmoderna LSS-boenden har invigts under mandatperioden och ett ytterligare kom-

mer att tas i drift innan mandatperiodens slut. Vi tillsätter medel för kvalitetshöjande åtgärder och en LSS-handläggare har anställts. En efterlängtat träffpunkt är på väg att öppnas upp och det avsätts också medel för kvällsöppet två gånger i veckan.

Minskade klimatutsläpp, stärkt park- och naturmiljö

I Tyresö finns det hållbara livet, nära storstad, skog och skärgård. I Tyresö finns plats för alla – här trivs nya tankar. Tillsammans skapar vi trygghet och tillit. Tyresö är hemma!

Visionen för Tyresö kommun ovan förpliktigar till handling. Kommunens verksamhet ska utgå från hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Det avser såväl ekonomisk som social och ekologisk hållbarhet.

Sedan Tillsammans för Tyresö efter valet 2018 tog över styret av kommunen, har ambitionerna för miljö- och klimatarbetet höjts avsevärt. Detta visar sig nu också i resultat. Tidningen Aktuell Hållbarhet genomför sedan 2009 en årlig ranking av kommunernas miljöarbete. Sedan 2019 har Tyresö klättrat hela 122 placeringar. Av landets 290 kommuner är nu Tyresö 33:e miljöbästa kommun. För att fortsätta uppåt i den högsta ligan krävs att vi skalar upp befintligt arbete och också introducerar nya arbetssätt.

Tyresö har tagit fram en koldioxidbudget. Det är ett nyutvecklat verktyg där kommunens utsläppskällor har beräknats och analyserats. Analysen utgör ett underlag för vilka åtgärder kommunen behöver göra för att uppfylla vårt bidrag till de nationella och internationella klimatmålen. Inom Tyresö kan enligt denna budget totalt 674 kiloton koldioxid släppas ut från 2020 och framåt för att kommunen ska hållas sig inom sin rättvisa del av Parisavtalet. Om utsläppen fortsätter att ligga på samma nivå som idag kommer budgeten att överskridas inom fem år. Detta innebär ett åtagande för Tyresös geografiska område, att energirelaterade koldioxidutsläpp ska minskas med cirka 16 procent per år. Detta är beräknat från januari 2020 och inkluderar invånarnas flygresor.

Under 2021 har kommunen påbörjat arbetet med att stimulera medborgare och företagare till ett accelererat klimatarbete. Digitala verktyg för att mäta och följa upp utsläpp har introducerats som exempelvis Svalna. Detta arbete har dock påverkats kraftigt negativt av pandemin och de begränsade möjligheterna att mötas.

Ett flertal av de aktiviteter som planerades under "Earth Month" 2021 fick ställas in eller göras digitala. Under 2022 är det därför högt prioriterat att dessa aktiviteter ska kunna genomföras i full skala.

Vi styr mot hållbara transporter. Vägtrafiken är en av de största utmaningarna för att nå klimatmålen. Tyresö är med i projektet Fossilfritt 2030 – Stockholms län. Syftet är att bidra till att riksdagens mål om 70 procent utsläppsminskning från trafiken till 2030 nås. Den höjda ambitionen med utbyggnad av infrastruktur för gång- och cykeltrafik fortsätter i enlighet med kommunens trafikstrategi, "Tyresö styr mot hållbara transporter". Kollektivtrafiken måste bli mer attraktiv och tillgänglig. Trafikstrategins mål förutsätter en omställning av transportslagen. Målen till 2030 är följande (värden 2015 inom parentes):

- Andelen resor som sker med kollektivtrafik uppgår till minst 36 procent till 2030 (31).
- Andelen resor som sker med cykel uppgår till minst 20 procent av resorna år 2030 (4).
- Andelen resor som sker till fots ska fortfarande vara minst 9 procent (9).
- Andelen resor som sker med bil uppgår till högst 29 procent (50).

För 2022 förstärker vi budgeten för hållbara transporter. Satsningar sker på bland annat säkra skolvägar, en högre ambitionsnivå i störningsinformation och omledningsvägar i cykelnätet, samt fler insatser för att stimulera kommunens invånare att välja hållbara transportslag.

En viktig del av kommunens klimatarbete sker i vårt kommunala bostadsbolag. Tyresö Bostäder har anslutit sig till Sveriges Allmännyttas Klimatinitiativ, ett gemensamt upprop för att minska utsläppen av växthusgaser med mål om fossilfritt senast 2030. Tyresö bostäder har dessutom antagit ett eget mer ambitiöst mål, att bolaget ska vara fossilfritt senast år 2027 samt

att ha 30 procent lägre energianvändning år 2030 jämfört med år 2007.

Satsningen på måltidsverksamheten fortsätter. Under 2022 påbörjas arbetet med att jobba utifrån vår nya måltidspolicy. Syftet är en bättre måltidsupplevelse kombinerat med mindre miljö- och klimatpåverkan. Vi fortsätter satsa för klimat- och miljöanpassade måltider i alla kommunens verksamheter. Fler vegetariska maträtter, säsonganpassat matutbud och ett mål om minst 50 procent ekologiska livsmedel är ambitioner som både är bra för miljön och hälsan. Den nuvarande andelen ekologisk mat är 43 procent, målet är inom räckhåll. I den årliga mätningen "Ekomatligan" som arrangeras av ekomatcentrum, blev Tyresö Årets Raket 2021. Andelen ekoinköp ökade med 44 procent under 2020, från 30 procent till 43 procent. KRAVs pris "Årets Ekologiska Förebild 2021" gick också till Tyresö kommun.

Inom Tyresö kommun finns det idag åtta naturreservat, inklusive Tyresta naturreservat och nationalpark som delvis ligger i kommunen. Under kommande år ska Tyresös natur tillgängliggöras för fler. En viktig insats är att fortsätta arbetet med att tillgängliggöra strandlinjer mot sjö och hav. Under 2022 färdigställs strandpromenaden vid Strandängarna. Under 2021 fattades beslut om att inrätta Telegrafbergets naturreservat, invigningen planeras till 2022. Arbetet med att inrätta naturreservat Barnsjön fortgår. Vi fortsätter att stärka budgeten för naturvård i syfte att förbättra skötseln av både reservat och övrig naturmark i kommunen.

Pandemin har inneburit ett kraftigt ökat nyttjande av kommunens naturområden och parker.

Kommunen har också under flera år vuxit och nya gator och platser tillkommit, utan att detta har följts upp med ökad budget för service och skötsel. Att Tyresö växer, och att fler hittar ut i vår härliga natur, är naturligtvis mycket positivt. Samtidigt innebär detta mer ytor att underhålla och behovet av skötsel i naturområden ökar. I den här budgeten åtgärdar vi detta genom ett anslag för förstärkt park- och gatuverksamhet, samt ett anslag för utökad naturvård.

Insikten om riskerna med skyfall och översvämningar får allt mer genomslag. Nya dagvattendammar ska anläggas i Wättingestråket.

Vattnets kvalitet och vattnets kretslopp är livsviktiga frågor. Under 2022 fortsätter Tyresö att satsa på förbättrad kvalitet i Drevviken och Öringesjön. Tyresån ska på sikt få ett fritt flöde med fria vandringsvägar för fisk. Som ett första steg kommer dammarna i Wättingeströmmen vid Nyfors att rivas ut.

Att odla jorden är en konkret form av hållbarhetsarbete som alla människor kan vara delaktiga i. Det finns gott om forskning som visar på odlandets positiva effekter, både i form av hälsoeffekter för den som odlar och för ekosystemet i stort. Att odla lokalt kan också i stor utsträckning bidra till social hållbarhet. Under 2021 har testbäddsprojekt pågått för att pröva framtida koncept för stadsodling. Tyresös stadsodlingsprojekt ska utökas och den kommunövergripande planen för stadsodling och skolträdgårdar ska antas under 2022.

Källsorteringen inom vissa av kommunens verksamheter är eftersatt. Under 2022 ska samtliga kommunens verksamheter ha en fullgod källsortering i sina lokaler.

Ett socialt hållbart Tyresö för ökad trygghet

Ett öppet och demokratiskt Tyresö bygger på tillit och att man känner sig trygg i vardagen. Det kräver ett ökat förebyggande arbete kombinerat med fysiska investeringar för att göra vardagen tryggare. En ökad bemanning i skolan och en bättre samverkan med socialtjänsten gör det möjligt att tidigt uppmärksamma och möta sociala problem. Genom denna kommunplan reserveras medel för ökat förebyggande arbete. I oktober 2020 började den första nya fältassistentgruppen att jobba och arbetet har visat sig mycket framgångsrikt, varför satsningen utökas under 2022 med fler fältassistenter.

Under hösten 2021 har det också tagits beslut om medel för stöd till familjer med barn och ungdomar som går i grundskolan, men som av olika anledningar har svårigheter i skolan. Tillsammans med elev, föräldrar, och i samarbete med skolan, arbetar det mobila teamet för att skapa en positiv förändring i skolsituationen. Det har också avsatts pengar för att jobba med nya arbetssätt för att hjälpa föräldrar att minska bråk och konflikter i familjen. Fyra personer ska utbildas till handledare i kommunikationsmetoden Komet. Handledarna ska sedan kunna erbjuda föräldrar till ungdomar i åldrarna 12–18 stöd inom metoden.

Inom arbetet med Ett tryggare Granängsringen jobbar kommunen och Tyresö Bostäder för att göra Granängsringen till en trygg och levande stadsdel med naturligt flöde av människor. En lokal vid Granängstorget kommer att hyras av Tyresö Bostäder. Målet är att skapa en plats för möten mellan människor i alla åldrar, nationaliteter, religioner och intressen. Ambitionen är att mötesplatsen ska bli en plats dit man söker sig till för att skapa kontakter och få upplevelser med mera. Detta ska ske genom just "möten" i form av föreningsliv, idrott, utbildningar, fika på caféet med mera.

Kultur- och föreningsliv kan bidra till ökad integration. Samtidigt vet vi att det är många som inte naturligt hittar till föreningslivet eller kulturskolan. Här har vi en utmaning för att möjlig-

göra för fler att ta del av de rika kultur- och föreningsliv som finns i Tyresö. Därför ges i denna kommunplan ett nämndövergripande uppdrag att öka möjligheterna för utsatta grupper att ta del av kulturskolan och Tyresös föreningsliv.

Pandemin har gjort att vårt samhälle testats på många olika plan. Utsattheten blir på flera sätt ännu tydligare, inte minst när det gäller våld i nära relationer. Det är därför extra viktigt att vi bättre kan lära oss vem som är utsatt och hur vi möter det, så att samhället kan finnas där när man som mest behöver det. I denna budget ges därför ett extra stöd till kvinnojouren och ett ökat stöd för att förebygga våld i nära relation.

Tillsammans för Tyresö har sedan vi tillträdde efter valet 2018 jobbat med en lång rad åtgärder för ett tryggare Tyresö. SKR, Sveriges kommuner och regioners, mätningar visar att dessa åtgärder ger resultat. De senaste två åren har Tyresö klättrat rejält, från plats 126 till plats 85 i SKR:s Öppna jämförelser Trygghet och säkerhet. Det är resultatet av viktiga förebyggande åtgärder där vi jobbar långsiktigt med preventiva åtgärder.

Utöver detta kompletterar vi också med kameraövervakning. Syftet med övervakningen är främst att bidra till en ökad trygghet, förebygga brott och att minska skadegörelsen runt skolorna, men även att upptäcka både olyckor och brott snabbare för att minska eventuell skadeomfattning. Eftersom kamerorna larmar kan väktare och, vid behov, brandkår, polis med flera vara på plats mycket snabbt.

För att kunna bygga ett tryggare och mer socialt hållbart Tyresö krävs det satsningar på sociala och förebyggande insatser riktade mot flera olika grupper. För att motverka kriminalitet och möta upp polismyndighetens önskemål så görs satsningar på avhopparverksamhet. Det ger bättre förutsättningar för polisen att arbeta mot kriminella nätverk och socialtjänsten kan bättre möta upp polismyndighetens behov.

I spåren av pandemin har beroendeproblematiken i Tyresö ökat, därför görs satsningar på kommunens öppna insatser mot personer med missbruksproblematik. Måsen, kommunens öppna behandling för vuxna, får nya lokaler och en långsiktig plan ska tas fram. Detta bedöms också minska behovet av att placera personer med missbruksproblematik i kostsamma och ineffektiva lösningar utanför kommunen. Satsningen på socialpsykiatri fortsätter och växlar upp. Tyresö kommun ska ge bättre stöd och öka möjligheterna till självständighet, egen försörjning och eget boende.

Även arbetet med ungdomar och unga vuxna med beroendeproblematik ska under 2022 utvecklas. Vilket motverkar både långsiktigt lidande och kostsamma externa placeringar av ungdomar. För barn och unga ska också samverkan mellan arbetsmarknads- och socialförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen stärkas. Även anhörigstödet utvecklas, där det satsas särskilt riktat mot grundskola, socialpsykiatri och anhöriga till personer som utsatts för våld i nära relation.

Framtidens Tyresö gymnasium och fler jobb

När ekonomin för Tyresö gymnasium nu har vänts och både sök- och resmönster är förändrade kan också avveckling vändas till utveckling. Under 2022 kommer två nya yrkesprogram att startas upp i befintliga lokaler och två nya studieförberedande program kan förberedas för uppstart till höstterminen 2023.

En kommun i Tyresös storlek behöver ha ett gediget programutbud, med flera valmöjligheter för kommunens ungdomar. Särskilt när gymnasierregion Stockholm står inför en stor utmaning att tillgodose gymnasieplatser de kommande åren. Förutom de fyra nya gymnasieprogrammen som planeras, startades en resursskola på Tyresö gymnasium under 2021.

Detta omfattande utvecklingsarbete ställer stora krav på verksamheten, såväl organisatoriskt som ekonomiskt. Därför är stora satsningar på gymnasieutveckling nödvändiga för att fortsätta ta Tyresö gymnasium in i framtiden.

Pandemin fortsätter att få konsekvenser i samhället, på såväl statlig som kommunal nivå. Det finns stor risk att de grupper som idag står nära arbetsmarknaden fastnar i långvarig arbetslöshet och att de som idag står längst ifrån arbetsmarknaden får ännu svårare att bli självförsörjande.

För att motverka detta krävs såväl statliga som kommunala insatser. Nyckeln är i många fall utbildning och omställning. Arbetsförmedlingens pågående reform skapar fortsatt osäkerhet för kommunens arbetsmarknadsåtgärder och vi tillsätter därför mer resurser för att möta upp behovet av studie- och yrkesvägledning för våra

allra mest utsatta grupper. Det ställer också stora krav på den kommunala vuxenutbildningen, både som beställare och utförare. Kommunens vuxenutbildning i egen regi, C3L, har under pandemin vuxit explosionsartat och framförallt är det yrkesutbildningar som sticker ut med nära en fördubbling av utbildningsplatser. Därför växlas satsningen på vuxenutbildningen upp och ett stort utvecklingsarbete har initierats. Tyresö kommun behöver ta ansvar och fortsätta utvecklingen, för en ännu bättre vuxenutbildning som ger ännu större möjligheter till omställning.

För att kunna stärka möjligheterna för dem som står längst ifrån arbetsmarknaden fortsätter även satsningen på etableringscentrum. De resultat som verksamheten presterar visar att den är en viktig del i kommunens arbetsmarknadsinsatser. Satsningar på etableringscentrum ger inte bara människor möjlighet till att komma in på arbetsmarknaden, det sänker också behovet av försörjningsstöd och andra kostsamma insatser.

Som ytterligare ett led i att motverka arbetslöshet kommer Tyresö kommun att under året utveckla samverkan med sociala företag, fortsätta att satsa stort på feriejobb för ungdomar och satsa på utvecklad studie- och yrkesvägledning för dem som är mest utsatta på arbetsmarknaden. Satsningarna är viktiga för att kunna erbjuda fler och bättre arbetsmarknadsinsatser, bättre kunna få utsatta in i utbildning eller ut på arbetsmarknaden och att ungdomar ska ha lägre trösklar in på arbetsmarknaden.

Bostäder och hållbar infrastruktur i hela Tyresö

Tyresö ska vara en kommun där alla kan bo och utvecklas. Våra barn och unga ska kunna bo kvar eller återvända till kommunen senare i livet för att bosätta sig. När vi blir äldre ska vi kunna hitta ett väl anpassat boende i kommunen. Samtidigt är vi också en del av en expansiv region och vi behöver ta vår del av ansvaret för att möta upp med fler bostäder för dem som vill flytta hit.

Tyresö har högt ställda mål för en hållbar samhällsutveckling. Bostäder med hög kvalitet och en fungerande infrastruktur är grunden för jobb, liv och umgänge. För att detta ska bli verklighet krävs att bostadsbyggandet går hand i hand med en utbyggd transportinfrastruktur som vägar, cykelbanor och kollektivtrafik. På samma sätt behöver utbyggnad av exempelvis skolor, förskolor och idrottshallar följa i takt med ett växande Tyresö.

I planprocessen behöver avvägningar mellan olika samhällsintressen göras, samtidigt som hänsyn till olika miljöaspekter måste tas. Planering av trafik och infrastruktur måste göras långsiktigt hållbart med utgångspunkt i klimat och hållbara städer. Många värdefulla biotoper och högkvalitativ odlingsmark ligger ofta nära stadsbebyggelse. Byggandet bör i första hand ske på mark som redan tagits i anspråk. Vid förtätning måste grönområden få en självklar plats i planeringen. Tätortsnära strövområden ska beaktas i den kommunala planeringen och områden med mycket höga skyddsvärden ska skyddas som naturreservat.

I kommunplanen för 2021 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden utreda hur ett framtida kulturhus kan tillskapas. Förvaltningen har under året jobbat med frågan och uppdraget att se över hur ett kulturhus kan tillskapas kommer att integreras i arbetet med ett nytt kommunhus.

Den kulturmiljö som är unik i östra Tyresö, med närhet till slottet, kyrkan och det öppna kulturlandskapet, ska värnas. Kommunens bestånd

av kulturfastigheter ska rustas upp och på olika sätt göras tillgängliga för Tyresöborna.

Under 2021 har ett inriktningsbeslut tagits på hur trafikförsörjningen till Östra Tyresö skulle kunna se ut i framtiden. Utgångspunkten är kommunens översiktsplan, investeringspolicy och trafikstrategi "Tyresö styr mot hållbara transporter". Trollbäckens centrum kommer att utvecklas. I det nya centrumstråket ersätts steg för steg verksamheter med tunga transporter, bensinstationer och dåligt markutnyttjande, med en generellt ökad kommunal och kommersiell service och tillgänglighet, nya bostäder i olika upplåtelseformer och en rejäl uppfrysning av hela stråket. Det finns goda möjligheter att förtäta längs Vendelsövägen, både norr och söder om Alléplan. Inom kort kommer ett första planuppdrag att ges för en ny detaljplan i områdets nordligaste del. Det kommer att ge nya bostäder men också ökad service som kommer både nya och gamla Trollbäckenbor till del. En del av arbetet med att utveckla Trollbäckens centrum behöver handla om att öka framkomligheten på Gudöbroleden.

Utvecklingen av Norra Tyresö Centrum, NTC, har under mandatperioden fortsatt, och kommer att fortsätta enligt sedan länge etablerade planer. Vi ser flera nya, moderna stadskvarter växa fram samt ett nytt omsorgsboende, samtidigt som vi öppnar för en vidare utveckling av kommersiell och kommunal service i och kring Tyresö Centrums inomhuscentrum.

Söder om centrum finns utvecklingsplaner för det vi kallar Wättingestråket. Vi kan se fram emot en bostadsförtätning i området öster om Granängsringen, med nya typer av bostäder i olika upplåtelseformer samt en ny förskola. Prioriterat är utvecklingen i omedelbar närhet till Granängstorget, där handel och service kommer att stå i fokus tillsammans med nya bostäder. Men även rekreationsområdet utmed Wättinge gårdsväg kommer att fräschas upp och fyllas med nya aktiviteter med bibehållande av de stora naturvärdena.

Fastigheten Erstavik 6:14 som vi har köpt in från Stockholms stad, som vi lite slarvigt brukar kalla kalhygget vid Hedvigslunds trafikplats, kommer att successivt utvecklas till ett nytt företagsområde. Där finns även plats för en ny brandstation och några omlokaliserade drivmedelsstationer. Utvecklingen av detta område kommer att ge möjlighet både för helt nya företagsetableringar, men också för befintliga företag i kommunen att hitta en ny plats att växa på. Det ger fler arbetstillfällen i kommunen, men också utvecklingsmöjligheter på helt andra ställen i kommunen där mark kan frigöras genom att störande verksamheter omlokaliseras till Erstavik 6:14.

Under 2021 har vi färdigställt kommunens första konceptförskola, Vattenhjulet. Miljöambitionen är hög med både stomme och fasad i trä, naturliga material för en god inomhusmiljö, och solpaneler som bidrar till energiförsörjningen. Även Fornuddens nya skola stod klar vid höstterminsstarten. En skola med stort fokus på både ute- och inomhusmiljöer, solceller och som garanterar skolplatser för Trollbäcken. I planen framåt ligger ombyggnaden av Njupkärrs nya skola och renovering av Kumla skola. På sikt även ombyggnad av Stimmets skola.

Bostads- och samhällsbyggandet måste ske i nära samspel med Tyresös invånare. En tidig och konstruktiv dialog mellan boende, byggarbetsledare och beslutsfattare ger planbeslut av högre kvalitet och underlättar genomförandet av en nödvändig men varsam samhällsutveckling.

Vi satsar på en omställning till hållbara transporter i enlighet med kommunens trafikstrategi. Större andelar gång, cykel- och kollektivtrafik ger en bättre framkomlighet för alla transportslag. Infrastrukturen för de hållbara transportslagen ska byggas ut, invånare och företagare i

kommunen ska stimuleras till att välja mer hållbara transportslag. Fler barn ska ha möjlighet att gå eller cykla till skola och fritidsaktiviteter på säkra vägar.

Cykelinfrastrukturen i Tyresö är relativt god, men fortsatta investeringar krävs för att täcka även de mer glest befolkade områdena i kommunen. Fler säkra cykelvägar, cykelparkeringar och bättre skyltning bidrar till fler cykelpendlare, vilket är nödvändigt för att nå målet om att cykeltrafiken bör utgöra minst 20 procent av resorna år 2030. Det regionala cykelstråket, med cykelbanor utmed Gudöbroleden ända till Flatenvägen, måste färdigställas snarast.

Vi behöver utökad turtäthet för bussarna, framförallt för de som går in till stan. För att avlasta Gullmarsplan behövs fler målpunkter för bussarna. För att bussen ska kunna komma fram på väg 73 (Nynäsvägen), behöver bussarna prioriteras med ny bussramp och ett nytt buskörfält. Ökad turtäthet är också en förutsättning för att undvika trängsel och garantera sittplats på bussen. Det är en angelägen uppgift för kommunen att påverka den regionala planeringen i detta avseende.

För 2022 är det ett prioriterat arbete att minska handläggningstiderna och skapa en tillgänglig och förenklad bygglovsprocess för invånarna i Tyresö. Byggnadsnämnden har på uppdrag av kommunstyrelsen tagit fram en handlingsplan för snabbare hantering av bygglovsärenden. Det innefattar både nya arbetssätt, fortsatt digitalisering och en utökning av bygglovsenheten för en effektivare bygglovsprocess.

En meningsfull fritid

Tyresö har ett starkt föreningsliv och tillgång till en unik natur. I Tyresö ska invånarna ha tillgång till en meningsfull fritid och en tillgänglig natur. Kultur- och konstutövning har flera positiva effekter för samhället. Det bidrar till att stärka det offentliga samtalet genom att möjliggöra arenor för dialog, det ökar välbefinnandet genom att ge människan intryck och perspektiv och det stärker demokratin genom bärare av samhällskritik och idéer. Närvaron av en fruktbar konst- och kulturutövning behöver vara stark i Tyresö.

Det civila samhället i form av föreningar och sammanslutningar bygger trygghet och tillit. Kultur- och fritidsverksamheter som är tillgängliga för alla barn och unga, oavsett bakgrund och förutsättningar, gör Tyresö rikare. Kulturskolan får genom statliga bidrag möjligheten att skapa nya kurser inom den ordinarie verksamheten. När dessa kurser visar sig vara populära och ha många deltagare vill vi ge förutsättningar för att göra dessa kurser permanenta inom den ordinarie verksamheten. Därför görs en riktad satsning till kulturskolan. Vi kommer även utöka "pröva på"-verksamheten för att locka fler deltagare till Kulturskolans kurser.

Under mandatperioden har det blivit lättare för alla barn och unga att prova på idrotter genom Fritidsbankens verksamhet. Det har också gjorts investeringar i spontanidrottsplatser såsom padelplaner och käpphästbanor. Ett arbete är också inlett med att skapa platser för spontant

utövande av kulturaktiviteter, som till exempel dans, musik och scenkonst.

Fritidsgårdarna i Tyresö har en central uppgift i att skapa trygga mötesplatser för unga och för den förebyggande, uppsökande verksamheten. Därför tillförs fritidsgårdarna medel för att kunna ha utökade öppettider och stärkt uppsökande verksamhet. En lokalutredning gällande Cafe Bonza och en eventuell flytt till mer centrumnära lokaler har presenterats under året. Den visar att ett möjligt läge är Forellskolans gamla matsal, och att ett samutnyttjande mellan Bonza, filmföreningen och närradioföreningen är möjligt. Det skapar även fler uthyrningsbara lokaler i Kvarnhjulet.

Tyresö kommuns lokalhistoria är viktig att bevara för kommande generationer. I år har ett arbete startat upp med att sammanställa ett kommunarkiv med bilder, anteckningar och andra skrifter för att bevara och tillgängliggöra dessa för bland annat forskning. Ambitionen är att arkivet ska vara digitalt med syftet att alla som är intresserade ska kunna ta del av det.

Arbetet med att skapa en modern fotbollsarena fortsätter, investeringar i Tyresövallens läktare och belysning är nu klar och förvaltningen tillförs medel för detta. Den gamla C-planen som togs bort på grund av bygget av nya ishallen kommer återskapas när ishallen står färdig.

Uppdrag

- **Fler Tyresöbor ska ta del av Tyresös kultur- och föreningsliv**
Uppdrag att öka möjligheterna för utsatta grupper, exempelvis nyanlända familjer, att ta del av kulturskolan och Tyresös föreningsliv.
- **Kommunen ska aktivt arbeta med minskad sjukfrånvaro**
Kommunen kommer att starta upp ett projekt om minskad sjukfrånvaro. Målet är att få ner sjukfrånvaron i samtliga verksamheter och få friskare personal och bli en mer attraktiv arbetsgivare.
- **Implementera källsortering i kommunens alla verksamheter**
Intensifiera arbetet med att verkställa källsortering i alla kommunens verksamheter.
- **Höjd ambitionsnivå kring ekologisk och klimatsmart mat i alla kommunens verksamheter**
Andelen vegetariska maträtter som serveras i kommunens verksamheter ska öka. Matutbudet ska vara säsonganpassat matutbud. Verksamheterna ska arbeta mot minst 50 procent ekologiska livsmedel.
- **Fler Tyresöbor ska välja hållbara transporter**
Kommunen ska arbeta aktivt för att nå trafikstrategins mål för omställning till hållbara resmönster.

Regional utveckling

Region Stockholm har tagit fram en regional utvecklingsplan för Stockholm, RUFSS 2050, som visar målbilden för den långsiktiga utvecklingen i regionen. RUFSS 2050 utgår från trender i omvärlden som bedöms påverka Stockholms län, samt de utmaningar som regionen står inför på lång sikt. År 2050 förväntas det bo 3,4 miljoner invånare i länet.

DE UTMANINGAR SOM RUFSS 2050 UTGÅR FRÅN ÄR ATT:

- möjliggöra befolkningstillväxt och samtidigt förbättra regionens miljö och invånarnas hälsa,
- åtgärda kapacitetsbrister samtidigt som behoven fortsätter att växa,
- vara en internationellt ledande storstadsregion i en växande global konkurrens,
- minska klimatpåverkan och samtidigt möjliggöra ökad tillgänglighet och ekonomisk tillväxt,
- ha en fortsatt öppen region och samtidigt stärka inkluderingen samt
- öka tryggheten i regionen samtidigt som världen upplevs som osäker.

Befolkningsutveckling och prognos

Befolkningen i Tyresö kommun påverkas av nybyggnation, befintlig befolknings åldersstruktur och flyttmönster. Vid slutet av 2020 var antalet invånare i kommunen 48 678 personer, vilket innebär en tillväxt med 345 personer under året. Befolkningstillväxten var 2020 lägre än prognostiserats och kan bland annat förklaras av minskad invandring och färre födlsar, samt att färre bostäder än förväntat färdigställdes. Trenden att unga vuxna flyttar ut fortsätter. Framförallt sker flyttarna till Haninge och Stockholm men även till viss del till universitetsstäder. Förklaringen har troligtvis med påbörjade studier att göra samt den svåra bostadssituationen för unga vuxna. För övriga åldrar dominerar in- och utflytt mellan Tyresö och närliggande kommuner, framförallt Stockholm, Haninge och Nacka. Som följd av pandemin fick kommunen under 2020 de högsta dödstalen någonsin, framför allt under april månad. Dödstalen påverkade de äldre åldersgrupperna som redan har hög mortalitet, men hade liten påverkan på befolkningsutvecklingen totalt sett.

I september 2021 avvek befolkningsutvecklingen redan från den prognos som togs fram i mars 2021. I det läget togs en reviderad prognos fram utifrån reviderade byggplaner. Prognosen bygger på en ny metod där information hämtas in från byggaktörerna om när de förväntar att byggprojekten blir klara, något vi hoppas ska innebära större träffsäkerhet i prognoserna.

Prognosen motsvarar för 2021–2022 i stort prognosen från 2020. Därefter innebär tidigarelagda byggplaner samt en ökning av vissa projekt att befolkningen ökar något snabbare tidigare i perioden jämfört med den föregående prognosen. Både mars- och septemberprognosen visar på en högre befolkningsutveckling än prognosen från 2020. Septemberprognosen ligger som underlag för kommunplanen för 2022.

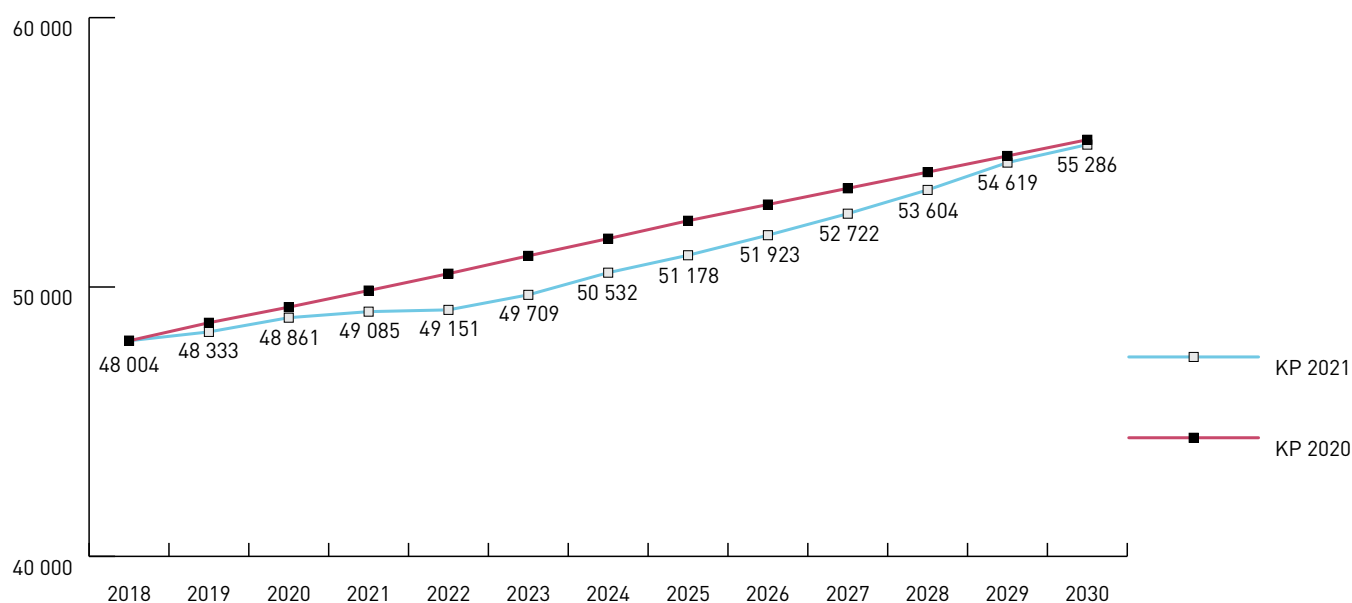

Diagram: Befolkningsprognos 2020–2030

Agenda 2030

Sverige rapporterar årligen drygt 200 nationella nyckeltal om genomförandet av Agenda 2030. Dessa sammanställs i Sustainable Development Report för internationell jämförelse. Sverige är ur ett internationellt perspektiv rankat som det bästa eller näst bästa landet i världen på att uppfylla de 17 målen. Trots detta har Sverige kritiska utmaningar att nå målen för hållbar produktion och konsumtion, klimatomställning samt förvaltning av hav och marina resurser. Sverige ligger också efter inom målen för hållbar mat, god utbildning, rent vatten, jämlikhet och hållbara städer där utvecklingen inte går tillräckligt snabbt.

Statistiska centralbyrån, SCB, ger varje år ut en analys av lägesbilden för Agenda 2030 i Sverige. 2020 fokuserade rapporten helt på jämlikhet utifrån den fundamentala principen i Agenda 2030

att ingen ska lämnas utanför. Denna analys visar att ojämlikheten på det ekonomiska området inte minskar. Förhållandet är detsamma när det gäller hälsa, boende och risken att utsättas för våld. Pandemin har tydligt visat hur ojämlikheten drabbar sårbara gruppen.

Vidare pekar SCB på att ojämlikheten mellan grupper ökar inom några områden. SCB:s lägesbild för 2021 visar både positiva och negativa trender inom de olika målen. Utöver de utmaningar som beskrivits kring ojämlikhet visar årets lägesbild bland annat att övervikt är ett ökande folkhälsoproblem i Sverige, att psykisk ohälsa inte har minskat, att bostadsbristen blir större, att materialkonsumtionen ökar, att andelen fiskebestånd som nyttjas hållbart minskar och att den biologiska mångfalden i Sverige minskar.

Digitalisering

Svenskarna är nu ett nästan helt uppkopplat folk. Hela 98 procent av hushållen uppger att de har tillgång till internet hemma. Det stora användandet av internet kommer att medföra att förväntningarna på Tyresö kommuns digitala tjänster kommer att öka. Det är därför viktigt att arbeta med digitalisering som både kan utveckla

formerna för insyn och delaktighet i kommunens beslutsprocesser och stärka medborgarinflytandet. Samtidigt finns det en risk för att det uppstår en "digital klyfta" om kommunen inte erbjuder andra alternativ för de kommuninvånare som inte kan eller har möjlighet att använda den nya tekniken.

Pandemin

Mycket pekar på att Covid-19 har medfört att arbetslösheten har ökat, att den sociala och ekonomiska utsattheten har ökat, att den psykiska ohälsan har ökat, att våld i nära relationer har ökat och att fler blivit hemlösa. Detta ställer krav på kommunens verksamhet, men utgör samtidigt en grund för att hitta nya lösningar på problemen, till exempel genom samverkan med andra aktörer.

Pandemin har även haft en del andra effekter. Framförallt har digitaliseringen påskyndats, och man har till exempel hittat nya sätt att bedriva undervisning och genomföra möten. Tyresö kommun kommer att komma ur krisen med en högre digital mognad och större förståelse för de olika verksamheternas digitala behov. Detta kommer medföra att det digitala utvecklingsarbetet kan beskrivas och drivas på ett nytt sätt framöver.

Så styrs kommunen

Kommunplanen lägger fast inriktningen och de övergripande målen för Tyresö kommun de kommande fyra åren. Kommunplanen följs upp kontinuerligt och revideras varje år. De övergripande målen i kommunplanen följs upp varje månad.

Styr- och ledningssystem

Tyresö kommuns styr- och ledningssystem

beskriver vad kommunkoncernen vill uppnå och vilka tanke-, förhållnings- och arbetssätt som gäller. Styr- och ledningssystemet syftar till att, utifrån de politiska ambitionerna, åstadkomma mesta möjliga värde för de som bor, verkar och vistas här, med siktet inställt på kommunens vision och agenda 2030.

STYR- OCH LEDNINGSSYSTEMETS DELAR:

- Agenda 2030 är hela världens gemensamma färdplan för hållbar utveckling.
- Visionen är kommunens gemensamma framtidsbild, en bild som skapar energi och stolthet.
- Värdegrunden talar om förhållningssätt mellan medarbetare och till dem som bor, verkar och vistas här.
- Principer är utgångspunkter för hur verksamheten som system/helhet kan fungera på bästa sätt.
- Målen speglar verksamhetens syfte och fokus och visar vad som ska uppnås och när.
- Arbetssätt är hur arbetet utförs – metodik, verktyg med mera.
- Uppföljning, utvärdering, internkontroll och kommunikation.

Agenda 2030

I **Tyresö kommun** är Agenda 2030 del av kärnverksamheten. Alla som arbetar i kommunen bidrar till de 17 hållbarhetsmålen genom sitt dagliga arbete och engagemang. Att beakta de sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhetsperspektiven är integrerat i hur vi formulerar våra mål och de beslut vi fattar i vardagen. Genom alla medarbetares delaktighet och initiativ sätter vi meningsfulla mål och aktiviteter som bidrar till hållbar utveckling inom och utanför kommunens gränser.

DE 17 GLOBALA MÅLEN

Vision

Tyresö kommuns vision beskriver den långsiktiga målsättningen med allt som görs av och i kommunen. Visionen är helt i samklang med det som eftersträvas i Agenda 2030.

I Tyresö finns det hållbara livet,
nära storstad, skog och skärgård.
Tyresö finns plats för alla – här trivs nya tankar.
Tillsammans skapar vi trygghet och tillit.
Tyresö är hemma!

Översiktsplan

Översiktsplanen innehåller viktiga aspekter för hur Tyresö kommun ska nå visionen. Översiktsplanen blickar mot 2035 med utblick till 2055 och visar hur mark och vatten ska utvecklas och bevaras för att skapa en hållbar utveckling i hela Tyresö.

Översiktsplanen sätter nationella och regionala mål samt kommunens övriga strategiska dokument i ett lokalt sammanhang. Utöver den kommunomfattande översiktsplanen handlar detta om att samordna den kommunala planeringen med statens och regionens planering för exempelvis vägar och kollektivtrafik. Det handlar även om grönstrukturplanering, bostadsförsörjning, offentlig och kommersiell service med mera. Kommunens översiktsplanering ska ge ramarna för att sätta in enskilda projekt i ett större sammanhang och Tyresös identitet skapas genom att vi i all samhällsbyggnad tänker hållbart, mänskligt, grönt och blått.

Värdegrund

Värdegrunden utgör grunden för Tyresö kommuns människosyn och hur medarbetare ska förhålla sig till varandra. Den beskriver hur Tyresö kommun vill uppfattas av Tyresöbor, samarbetspartners med flera, men också hur medarbetare ska uppfattas av varandra inom Tyresö kommunkoncern. Inom ramen för värdegrunden tydliggörs också de förväntningar som finns på samtliga medarbetare samt de specifika förväntningar som finns på alla ledare i kommunkoncernen.

Principer

Forskning har funnit fem principer som många framgångsrika organisationer har gemensamt¹:

- de är behovs- och syftesdrivna
- de arbetar med ständiga förbättringar
- de har tydliggjort sina värdeskapande processer och nätverk
- de har ett ledarskap som skapar utrymme för medarbetare att utveckla verksamheten
- de har motiverade medarbetare

¹ Källa: Sveriges bästa verksamheter av Henrik Eriksson

För att Tyresö kommun ska bli ännu mer framgångsrikt är det viktigt att arbeta i enlighet med dessa principer. Tanken med principerna är att vägleda alla medarbetare och chefer i hur de ska tänka, vilka beslut som behöver fattas och hur de ska agera. Om principerna tillämpas på rätt sätt kommer det bli mycket enklare att nå de uppställda målen och, i förlängningen, visionen.

Mål

Mål är viktiga för att leda allt som görs i rätt riktning mot den övergripande visionen. Mål gör att människor prioriterar vissa aktiviteter och väljer bort andra, att de anstränger sig i utförandet av dem och att de utövar dem under längre tid än de skulle ha gjort om de inte haft mål.

Väl utfört måldelningsarbete leder till motiverade medarbetare, det främjar behoven av kompetens (att känna sig duktig), av autonomi (att känna att man agerar med valfrihet) och samhörighet (att känna att man tillhör en gemenskap). För att ha denna gynnsamma motiverande effekt, behöver målen vara utformade på, och arbetas med, på rätt sätt. Kännedom om hur mål påverkar människors motivation är av yttersta vikt.

Forskning visar att det mest framgångsrika sättet att jobba med mål är att ha ett fåtal övergripande mål som utgår från syftet med verksamheten.

För att kunna styra verksamheten ur ett helhetsperspektiv är det viktigt att sätta upp specifika, mätbara, accepterade, realistiska och tidsatta mål inom flera olika områden. I Tyresö används fyra områden. Dessa fyra områden lutar sig på forskning om framgångsrika organisationer och är starkt sammanläkande med varandra:

- medarbetare
- kvalitet
- leverans
- ekonomi.

Tyresö kommunkoncern ska vara en arbetsplats med motiverade medarbetare. Medarbetare kommer i sin tur hitta sätt att tillsammans skapa kvalitetsförbättringar, hela tiden, vilket innebär leveranser av bra välfärdstjänster och goda livsvillkor för Tyresöborna. Detta kommer i sin tur generera en ekonomi som är kostnads-effektiv, balanserad och cirkulär (se mer under rubriken Målområden).

Arbetsätt – måldelning och ständiga förbättringar

En väl fungerande verksamhetsstyrning och uppföljning inom kommunen baseras på en strukturerad måldelningsprocess som säkrar att alla arbetar mot de övergripande målen och visionen. Varje organisatorisk enhet har mål som, tillsammans med andra enheters mål på samma nivå, bidrar till måluppfyllelsen på nivån ovanför. Det innebär att måluppfyllelsen på den övergripande nivån bygger på hur väl målen är uppnådda på nivåerna under.

Olika funktioner i en organisation har olika uppdrag men resultaten från organisationens delar ska alla syfta till att verksamheten når sina mål. De ska med andra ord jobba mot en gemensam målbild, men bidra på skilda sätt utifrån sina uppdrag. Varje arbetsgrupp är expert inom sina arbetsområden. Därför är det viktigt att de är delaktiga i framtagandet av mål och dessutom har mandat att utforma egna förslag på lösningar för att nå målen. Med detta arbetsätt skapas motivation och uppslutning kring kommunens olika mål.

Mål som är smarta (Specifika, Mätbara, Accepterade, Realistiska, Tidsatta) och kan följas upp ofta ger arbetsgruppen information om hur de ligger till i förhållande till målen. Det innebär att de vid avvikelser kan hitta lösningar eller åtgärder för att rätta till "färdriktningen" innan det är försent.

Måluppfyllelsen kan förbättras genom ett ständigt utvecklande av arbetsätten. Människors motivation är starkt relaterad till varför vi gör vissa saker och inte bara vad vi gör eller hur mycket vi gör det. Kopplat till mål kan man utifrån detta resonemang peka på att det är lika viktigt att veta varför vi har ett visst mål som vilket mål vi de facto har.²

Det är först när det finns en tydlig "grön tråd" hela vägen från Agenda 2030 och visionen, till mål, värderingar och principer, som utveckling av arbetsätt kommer att ske på ett hållbart sätt som är bra för alla. Visionen, värdegrunden, principerna och våra målområden skapar en ram som alla måste hålla sig inom. Då ramen är känd kan alla bidra till utveckling av arbetsätt och ta ansvar för måluppfyllelsen.

² Källa: Stefan Söderfjäll, En liten bok om mål

Uppföljning, risker och kommunikation

Kommunens verksamhet och ekonomi följs upp kontinuerligt. Det är viktigt för att se att den förda politiken får genomslagskraft och att resurser används effektivt. Uppföljningen ligger även till grund för planeringen framåt, liksom för beslut om åtgärder och eventuella omprioriteringar när något inte leder dit det ska.

Vissa mål/indikatorer och nyckeltal följs oftare, för att veta om verksamheten är på rätt väg i förhållande till den politiska inriktningen, syftet och det mål verksamheten vill uppnå. Det handlar om att varje arbetsgrupp, ledningsgrupp, nämnd och kommunstyrelse ska kunna hitta sina avvikelser i förhållande till målen, och dessutom kunna hantera dem när de inträffar, istället för att i efterhand och försent konstatera att målen inte nåtts.

Ledningsgrupper gör tillsammans en helhetsbedömning av underliggande nivåers måluppföljning, som görs månadsvis. Sedan rapporteras ledningsgruppens helhetsbedömning i en månadsrapport som input för helhetsbedömning på nästa nivå. Syftet med måluppföljningen är att skapa ett signalsystem för att säkra att problem i måluppfyllelsen på underliggande nivå vid behov kan eskaleras till den nivå det behövs för att snabbare kunna lösas.

Kommunfullmäktige ansvarar för kommunens övergripande och långsiktiga styrning genom att ange övergripande mål, inriktning och omfattning i kommunplanen. Kommunstyrelsen verkställer kommunfullmäktiges beslut och ska dessutom utöva tillsyn över nämnder och bolag. Det är kommunstyrelsen som fastställer formerna för hur verksamheter och ekonomi ska följas upp och rapporteras. Kommunstyrelsens uppföljning till fullmäktige sker genom delårsrapporter och årsredovisning. Delårsrapporterna upprättas var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti. De ska innehålla utfall och ekonomiska prognoser för drifts- och investeringsbudget samt redovisa måluppfyllelse och följa upp risker. Årsredovisning görs vid varje årsskifte.

Nämnderna är ansvariga för sina verksamheter och ska följa upp sin verksamhet och ekonomi i tillräcklig omfattning. Nämnderna ska lämna delårsrapport var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti och en verksamhetsberättelse vid årets slut. Delårsrapporten ska innehålla utfall, ekonomiska prognoser, bedömning av måluppfyllelse och uppföljning av risker. Den ska även innehålla förslag på åtgärder som nämnden avser vidta vid avvikelser och status på uppdrag.

Förutom att bidra till de övergripande kommunala målen ska nämnderna säkerställa att de uppfyller de krav som ställs genom lagstiftning och andra styrdokument. Uppföljning och analys baseras på egenkontroll, riskhantering och avvikelshantering. Nämndernas delårsrapporter och verksamhetsberättelser beslutas i nämnden och rapporteras därefter till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nämnderna ska även, förutom att leverera delårsbokslut och årsberättelse, också redovisa de månatliga ekonomiska prognoserna och uppföljning av de övergripande målen och investeringar samt viktiga händelser och status på uppdrag. Om någon nämnd bedömer att målen inte kommer att uppfyllas ska de rapportera risker, avvikelser och åtgärder till kommunstyrelsen, så snart det är möjligt.

Bolagsstyrelsen är ansvarig för sin verksamhet. Bolagen ska lämna delårsrapport per 30 april och 31 augusti med uppföljning av mål, investeringar och risker. Årsredovisning lämnas efter årets slut. Bolagen ska i samband med årsredovisning lämna en redogörelse för hur det kommunala ändamålet uppfyllts. Även bolaget rapporterar månatligen enligt samma struktur som nämnderna ovan.

Nämnderna ska årligen se över sina taxor och avgifter i syfte att avgiftsintäkterna ska bidra till verksamheternas finanser. (se även bilaga 1: Uppföljning av mål och bilaga 7 Riskhantering).

Kommunikation

I Tyresö kommun är kommunikation ett strategiskt verktyg för att styra och leda mot våra mål och vår vision. Kommunens kommunikation kännetecknas av öppenhet och dialog där vi lyssnar och delar med oss. Kommunikationen är väl integrerad i verksamheternas processer och kommunikationsaspekter lyfts tidigt i projekt. Vi är transparenta med beslut, processer och planer.

- Tyresöbor känner sig väl bemötta av Tyresö kommun och har hög tillit till kommunen. De har tillgång till rätt information i rätt tid och vet vad och hur de kan påverka.
- Medarbetare har förståelse för kommunikationens betydelse i sitt dagliga arbete. De är öppna, lyssnar och skapar dialog med Tyresöbor, kollegor och övriga intressenter.
- Chefer har förståelse för kommunikationens betydelse och sitt eget kommunikativa ansvar. De är öppna, lyssnar och skapar dialog med Tyresöbor, medarbetare, kollegor och andra intressenter.

Motiverade medarbetare hos Sveriges bästa offentliga arbetsgivare

Medarbetare i Tyresö kommun och dess bolag är motiverade och vill vara med och utveckla samhällsupdraget. Alla medarbetare delar de värderingar som gäller och gör sitt bästa utifrån vad som skapar värde för individen, platsen och samhället.

Medarbetarna ges ett stort förtroende och ansvar att påverka och ständigt förbättra arbets-sätten för att tillsammans nå de gemensamma övergripande målen. Engagerade ledare skapar förutsättningar för alla medarbetare att vara motiverade, delaktiga och våga tänka nytt. Genom gemensamma förhållningssätt och arbets-sätt, samt en tydlig gemensam målbild, säker-ställer ledare tillsammans med medarbetare en bra måluppfyllnad.

Tyresö är en arbetsgivare som ser olikheter som en styrka. Här ska varje medarbetares fulla potential komma Tyresöborna till godo. Det sker genom att se till att rätt kompetens är på rätt plats och att kommunen och dess bolags behov av utveckling matchas med medarbetarens

kompetenser och vilja till utveckling. Genom bland annat återkommande kompetensutveckling och goda anställningsvillkor ska Tyresö vara en attraktiv arbetsgivare. Tillsammans med medarbetarna skapar Tyresö ett arbetsliv som rymmer höga professionella ambitioner och en arbetsbelastning som skapar bra balans mellan arbete och fritid.

Medarbetarna är motiverade och engagerade i sitt uppdrag och stolta över sin insats, där de tillsammans – och i mötet med Tyresöborna – varje dag skapar en bättre framtid!

MÅL

Medarbetare i Tyresö kommunkoncern är motiverade och delaktiga i kommunens utveckling.

Målnivå $\geq 62,5\%$

INDIKATOR

Medarbetare på förvaltningar, kontor och bolag är motiverade.

Även årsvisa indikatorer kommer att följas.
Se bilaga1: Uppföljning av mål.

Genom att jobba mot det här målområdet bidrar vi framförallt till mål 3, 5, 8, 10 och 16 i Agenda 2030.

Kvalitetsförbättringar skapar vi tillsammans, hela tiden

I Tyresö kommun nås framgång och hög kvalitet genom att alla är delaktiga; på arbetsplatsen, i föreningslivet, näringslivet och i den demokratiska processen. Att bygga ett samhälle där det är bättre, enklare och roligare för alla som bor och verkar är ett lagarbete – vi är starkare tillsammans.

Ett väl fungerande internt arbete, med fokus på det som skapar värde, leder till god kvalitet i service och tjänster. Gemensamma förhållningssätt, arbetssätt och ständiga förbättringar gör att det är lätt att göra rätt och att idéer om utveckling förverkligas. Varje medarbetare är insatt i vilken betydelse hans insats har för att verksamheten ska nå sina mål och sin roll i helheten. Alla är delaktiga i uppföljning och utvärdering av processer och resultat och jobbar strukturerat med förbättringsarbete för en ännu högre måluppfyllelse.

Tyresöbornas delaktighet, tillgång till relevant information och transparens prioriteras. Invånarna är en resurs i arbetet med att till-

sammans med medarbetarna utveckla verksamheten. Det är medarbetarna som möter Tyresöborna och som med sin kompetens och sitt engagemang gör förbättringar och påverkar utvecklingen av verksamheten på ett positivt sätt. Varje medarbetare är insatt i vilken betydelse hans insats har för att verksamheten ska nå sina mål och sin roll i helheten. Alla är delaktiga i uppföljning och utvärdering av processer och resultat och jobbar strukturerat med förbättringsarbete för en högre måluppfyllelse.

Tillsammans skapar vi framtidens Tyresö!

MÅL

Tyresö kommun driver en verksamhet med god kvalitet.

Målnivå $\geq 62,5\%$

INDIKATOR

Förvaltningar/nämnder, kontor och bolag driver en verksamhet med god kvalitet.

Även årsvisa indikatorer kommer att följas.
Se bilaga 1: Uppföljning av mål.

Genom att jobba mot det här målområdet bidrar vi framförallt till mål 5, 10 och 16 i Agenda 2030.

Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor – här finns plats för alla

Tyresö är ett tryggt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa – hela livet. Tyresö är dessutom en öppen och välkommande kommun som tar sin del av ansvaret för människor i behov av stöd och en trygg livssituation. Tyresö kommun och dess bolag visar tolerans och respekt för den enskilde individen och allas lika värde.

Tyresöborna är nöjda med de tjänster och den service som kommunen och bolagen tillhandahåller och medborgarnas behov av tillförlitlig kommunal verksamhet och service i livets alla skeden tillgodoses.

Tyresö kommun och dess bolag arbetar flexibelt och har en hög servicenivå och samarbetsvilja inom ramen för den lagstiftning som reglerar arbetet. Det innebär ett rättssäkert arbete med

fokus på medborgaren som innebär att Tyresöborna får rätt insats i rätt tid. För att skapa trygghet och delaktighet skapas insatser utifrån individens egna förutsättningar och behov vilket bidrar till att alla kan leva ett så självständigt liv som möjligt.

Tyresö utvecklar det gröna och det blå; en miljö som lockar till aktivitet, möten, lek, kultur och rekreation. Alla Tyresöbor har nära till upplevelser, friluftsliv, skog, park och vatten. Det är enkelt att leva ett aktivt liv i Tyresö.

I Tyresö skapas värden för individen, platsen och samhället. Här finns platser som skapar möten över gränser och överbryggar generationer. Innovation, digitalisering och samarbete skapar nya möjligheter och infrastruktur för resande och företagsutveckling. Tyresö är hemma!

MÅL

Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster för de som bor, verkar och vistas här, nu och i framtiden.

Målnivå \geq 62,5 %

INDIKATOR

Förvaltningar/nämnder, kontor och bolag levererar bra välfärdstjänster.

Även årsvisa indikatorer kommer att följas.

Se bilaga 1: Uppföljning av mål.

Målen i Agenda 2030 är sammankopplade och i vår leverans av välfärdstjänster bidrar vi på olika sätt till alla mål i Agenda 2030 i sin helhet. Vi har särskilt fokus på mål 1, 3, 4, 9, 11, 13, 15 och 16.

Hållbar ekonomi

– kostnadseffektiv, balanserad och cirkulär

Hållbar ekonomi handlar om att använda resurser så effektivt som möjligt och att skapa största möjliga nytta. Den riktar sig mot tre områden: kostnadseffektiv verksamhet, balanserad finansiell ställning och cirkulär ekonomi.

Kostnadseffektiv verksamhet - Tyresö kommun och dess bolag har en kostnadseffektiv verksamhet med hög kvalitet. Kvalitet och ekonomi hänger ihop, effektiva processer har fokus på det som är viktigt att åstadkomma för Tyresöborna. Gemensamma arbetssätt som fokuserar på det som är värdeskapande är ofta kostnadseffektiva.

Balanserad finansiell ställning - Kommunen och dess bolag följer principen om att varje generation ska bära sina egna kostnader. Det är denna princip som ligger till grund för balanskravet i kommunallagen: kommunen får inte skjuta underskott framför sig till kommande generationer. Kommunen får inte heller över tid ha för höga överskott. Genom en ekonomi i balans skapas förutsättningar för att ansvarsfullt finansiera de investeringar som är nödvändiga i en växande Stockholmsregion.

Cirkulär ekonomi - En viktig del i att skapa det hållbara livet är att ställa om till att bli en cirkulär och klimatneutral kommun. Hela kommunkoncernen och alla som bor och verkar i Tyresö kommun ska kunna bidra till denna omställning. För att få störst nytta av investeringar krävs ett långsiktigt perspektiv och ett systemtänk där vi återanvänder naturresurser. Cirkulära flöden i kommunens verksamheter skapas av att ett systemtänk genomsyrar kommunens inköp, investeringar och arbetsmetoder.

MÅL

Tyresö kommuns inköp, investeringar och resursanvändning sker inom den cirkulära ekonomins villkor – kostnadseffektiv, balanserad och klimatneutral.

Målnivå 100%. Alla indikatorer ska vara gröna.

INDIKATORER

Alla förvaltningar och kontor bedrivs med tilldelade resurser och bolagens verksamheter bedrivs enligt budget.

Samlat resultat för kommunens förvaltningar och kontor är i enlighet med tilldelade resurser.

Förvaltningar, kontor och bolag rapporterar måluppfyllelse avseende omställning till att bedriva verksamheten inom cirkulära ekonomins villkor.

FINANSIELLA MÅL

MÅL

Kommunens resultat ska över en mandatperiod uppgå till 2,5 % av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag.

INDIKATOR

Medelvärde för balanskravsresultatet som andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Mätning sker för innevarande och de tre föregående åren.

Målnivå 2,5 %

MÅL

Kommunen ska över tid ha en balanserad ekonomisk ställning.

Målnivå: 100 % grönt.

INDIKATOR

Kommunens soliditet exklusive pensionsåtagande intjänat före 1998.

Målnivå: ≥ 32 %

Genom att jobba mot det här målområdet bidrar vi framförallt till mål 7, 9, 11, 12, 13, 15 i Agenda 2030.

Budget

Planeringsförutsättningar

Kommunen använder SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) bedömningar av samhälls-ekonomisk utveckling och skatteunderlag som grund för kommunens planeringsförutsättningar. SKR:s skatteprognos per 2021-09-30 ligger till grund för budgeten.

Pandemieffekter våren 2020 – återhämtning hösten 2020 och 2021

Covid-19-pandemin resulterade våren 2020 till en brant nedgång i världsekonomin och också i den svenska. Sedan hösten 2020 har ekonomin präglats av återhämtning. Återhämtningen förväntas fortsätta tills det att den svenska ekonomin under tredje kvartalet 2021 når samma nivå som innan pandemin. Uppgången i Sverige är först och främst en effekt av ökad industriproduktion, medan tjänstesektorn ligger på en nivå klart under det den gjorde innan pandemin. SKR förväntar att tillväxten fortsätter hela 2021 och bromsar upp något under 2022 i och med att balans i konjunkturen uppnås. Tillväxten 2023 och 2024 förväntas bli lägre som följd av detta. Arbetslösheten når toppen 2021 för att sjunka sakta under kommande år. Skatteunderlaget förväntas dock även 2022 att öka kraftigt, innan tillväxten dämpas något 2023 och 2024.

Tabell 4: Svensk ekonomi

Nyckeltal för den svenska ekonomin	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Procentuell förändring						
BNP*	-2,9	4,3	3,6	1,6	1,4	1,8
Sysselsättning, timmar*	-3,8	2,2	2,8	1,2	0,7	0,8
Relativ arbetslöshet, procent**	8,8	9,0	8,5	8,1	7,8	7,5
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,1	2,9	2,5	2,5	2,6	3,0
Inflation, KPIF	0,5	2,2	2,1	1,8	2,0	2,0
Skatteunderlag	2,1	4,3	4,2	3,7	3,3	–

* kalenderkorrigerad utveckling

** Prognos och framskrivning åren 2021–2024 baseras på data enligt AKU-utfall januari–februari 2021

Källa SKR Cirkulär 21:35

För kommunens verksamheter är det mest aktuella inflationsmättet KPIF som är rensat för ränteeffekter. För åren 2021 och 2022 förväntas inflationen stanna en bit över målet på 2 procent.

Gatukostnadsersättningar, exploateringsbidrag och markförsäljningar

Från 2020 redovisas i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer gatukostnads- och exploateringsintäkt som en driftsintäkt i och med att projektet slutredovisas. Detta innebär betydande intäkter vissa år, medan de blir låga andra år. Det samma gäller för intäkter från markförsäljning, så kallade exploateringsvinster.

För femårsperioden 2021–2025 ser prognosen för effekten av detta ut som följer:

Prognos/budget (mnkr)	Prognos 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag	49,0	34,0	45,0	10,0	28,0
Exploaterings- / markförsäljningsvinster	6,3	8,5	12,0	10,0	10,0

Budgeteringen utgår från prognoser när olika investeringsprojekt kommer att slutredovisas. Detta är ett område som är väldigt svårt att prognostisera, det kan räcka med små förskjutningar i tid för att en intäkt flyttas från ett budgetår till nästa. Utfallet innebär att förutsättningar förändras mellan de olika budgetåren.

En annan effekt av detta är att kostnadseffekten av kapitalkostnader inom särskilt samhällsbyggnadskontoret men även inom kultur- och fritidsförvaltningen ökar. Detta kompenseras i budget för 2021 med 8,8 mnkr. Ytterligare 5,4 mnkr föreslås år 2022. Sådana medelstillskott kommer att behövas varje år i framtiden.

Tidigare år har budgeteringen lösts genom en schablonintäkt för markförsäljning som förväntas täcka en del av kostnaderna för samhällsbyggnadskontoret. Från och med denna budget budgeteras i stället intäkter från gatukostnadsersättningar, exploateringsbidrag och markförsäljningsintäkter utifrån prognos. Effekten blir att kommunens budgeterade resultatnivå varierar mellan åren. Detta kombineras med det finansiella mål som infördes förra året som siktar på att kommunen ska lämna ett överskott på 2,5 procent av skatte- och utjämningsintäkterna över en mandatperiod.

Ett arbete pågår för att utveckla hur övrig finansiering av samhällsbyggnadskontoret (internhyra, avgifter samt att utgifter förs mot investeringsprojekt) ska utvecklas.

Driftbudget 2022 och plan för 2023–2025

God ekonomisk hushållning

Tyresö kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Vad detta innebär uttrycks i de finansiella målen som har ett långsiktigt perspektiv – de syftar till att säkra ekonomisk stabilitet över tid.

Målresultat

Det finansiella mål som fördes in i kommunplanen 2021–2024 om att kommunens målresultat (definierat som resultat exklusive jämförelsestörande poster och markförsäljningsintäkter) över mandatperioden ska uppgå till 2,5 procent av skatte- och utjämningsintäkterna ligger kvar.

Målet har satts över en tidperiod för att möjliggöra att jämna ut för effekter av att intäkter från gatukostnadsersättningar och exploateringsbidrag förändras mellan åren (se ovan). Genom goda resultatnivåer kan större delar av investeringarna finansieras av egen kraft och behovet av upplåning minskar.

Utveckling målresultat 2019–2022	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Budget 2022
Skatte- och utjämningsintäkter (mnkr)	2 731,0	2 839,5	2 929,9	3 006,6
Resultat (mnkr)	98,7	189,8	111,5	35,0
andel av skatt- och utjämning för året (%)	3,6	6,7	3,8	1,2
andel av skatt- och utjämning ackumulerad för mandatperiod (%)	3,6	5,2	4,7	3,8

Året 2022 är det sista året i mandatperioden. Med utgångspunkt i utfallen för tidigare år i mandatperioden och prognosen för 2021 skulle det finansiella målet för mandatperioden uppnås även om budget för 2022 läggs med ett nollresultat.

Resultat för budgetperioden 2022–2025	2022	2023	2024	2025
Årets resultat (mnkr)	34,2	43,5	39,7	78,6
Andel av skatte- och utjämningsintäkter (%)	1,1	1,4	1,2	2,3
Andel av skatt- och utjämning ackumulerad för mandatperiod (%)	3,8	1,4	1,3	1,7

Tabellen visar resultaten enligt budget för kommande år. För att uppnå ett medelresultat på 2,5 procent av skatte- och utjämningsintäkterna under åren 2023–2025 behövs att resultatet varaktigt ökar med cirka 25 mnkr 2023 och följande år.

Skattenivå

Budgeten bygger på en sänkning av skattenivån med 25 öre från dagens 19,75 till 19,50 kronor. Detta innebär att skatten nu är tillbaka på den nivå den var innan skatten höjdes från 19,50 till 19,75 kronor inför 2019, helt i linje med den politiska intention som uttrycktes vid skattehöjningen.

Generell resursfördelning till nämnderna

Demografi

Anslagen till verksamhetsområdena bygger på tidigare budgetar samt en demografibaserad justeringsmodell. Modellen utgår ifrån befolkningsprognosen och befintliga nyttjandegrader som underlag för att fastställa volymbaserade anslag.

Volymbaserade anslag har fastställts för verksamhetsområden av välfärdskaraktär som har en koppling mellan demografi och volymer (förskola, grundskola, individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, gymnasieskola, vuxenutbildning, arbete och integration samt fritidsgårdarna). Däremot har verksamhet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning samt bibliotek, kultur och fritid undantagits tillsammans med övriga verksamhetsområden (samhällsbyggnad, gemensam verksamhet, kommunalförbund och politisk verksamhet).

På grund av ökande antal personer i de äldre årgångarna ökar kompensationen för äldreomsorgen i den demografiska modellen. Samtidigt tar modellen inte höjd för att dagens äldre är friskare än de äldre var för ett antal år sedan. Det innebär en överkompensation för äldreomsorgen. För 2022 har en särskilt justering gjorts i den demografiska modellen där äldreomsorgens anslag minskar med 11,7 mnkr. En modell för att inkludera förändringen av förbrukningen av äldreomsorg för varje åldersgrupp över tid i den demografiska modellen ska tas fram.

Totalt kompenseras verksamheterna med 6,6 mnkr för den demografiska utvecklingen. Effekterna för olika verksamheter framgår av tabell 5.

Tabell 5: Demografins ekonomiska effekter, 2022–2025

Verksamhetsområde - VO	2022	2023	2024	2025
Förskola	-4 765	1 417	9 026	12 820
Grundskola	-1 320	-201	3 050	6 925
Individ- och familjeomsorg	314	3 669	7 232	6 897
Äldreomsorg	6 340	27 431	18 185	18 203
Gymnasieskola	5 602	2 681	2 652	5 984
Vuxenutbildning	51	480	854	771
Bibliotek, kultur och fritid, inkl. fritidsgårdar	328	-8	-2	-132
Totalt	6 552	35 469	40 996	51 469

Pris- och löneutveckling

För alla verksamheter har en uppräkningsgjorts för kostnadsökningar som uppstår för höjda priser och löner med 1,8 procent. För kapitalkostnader (avskrivningar och internränta) görs ingen uppräknings i och med att kostnaden är oförändrad mellan åren för verksamheten. Uppräknings för kostnadsökningar motsvarar 51,1 mnkr.

Prishöjningar som drabbar kommunens verksamheter är först och främst lönekostnadshöjningar men även vanlig inflation. SKR:s prognos för inflation (se ovan under konjunktur) är strax över målet på 2 procent för 2021 och 2022.

Internränta

Internräntan föreslås ligga kvar på den nivå som fastställdes för 2021, det vill säga 1,0 procent. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har valt att sänka den rekommenderade internräntan från 1,25 procent till 1,0 procent. Kommunen har valt att tillämpa en internränta som bättre återspeglar kommunens faktiska lånekostnad. Den budgeterade snitträntan för 2022 uppgår till 0,68 procent vilket är en sänkning från 0,81 procent för 2021. Kommunen väljer trots detta att hålla kvar internräntan på 1 procent.

Medelsreserv samt demografibuffert

För 2021 infördes en medelsreserv som ersatte de tidigare medel till kommunstyrelsens förfogande på 5,0 mnkr. Dessutom tillförs medel för att ska täcka kostnader för förstudier för verksamhetsfastigheter och anläggningar samt förstärkt äldrepolitik. Totalt blir reserven, som kommunstyrelsen beslutar om, på 18,0 mnkr. Inför 2022 minskas andelen som avser förstudier med 2 mnkr till 8 mnkr. Samtidigt läggs 4 mnkr för pandemieffekter in i reserven under 2022, som således blir 20 mnkr detta år. Avsättningen till demografibuffert är oförändrat 5,1 mnkr och budgeteras som en egen post inom finansförvaltningen.

Förändrad verksamhetsområdesstruktur

I och med kommunplan 2022 upphör arbete och integration som eget verksamhetsområde, och ingår i fortsättning i verksamhetsområde 3 individ- och familjeomsorg (IFO). Sedan arbetsmarknads- och integrationsfrågorna flyttade till arbetsmarknads- och socialnämnden har det blivit tydligt hur dessa frågor och IFO-frågorna griper in i varandra och att verksamhetsområdena ibland arbetar med samma frågeställningar i två olika flöden. Genom att verksamhetsområdena nu slås samman möjliggörs en bättre samordning.

Tekniska justeringar

Följande tekniska justeringar har lagts in i budgeten:

- Den centralisering av stabsfunktionerna som gjordes i organisationen som del av omorganisationen av förvaltningarna vid årsskiftet 2020/2021.
- Tjänster som byter verksamhetsområden
- Anslagsfinansiering istället för interndebitering för vissa enheter
- Ökade kapitalkostnader internhyran
- Ingen uppräknig för kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)

Budgetförändringar i kommunplanen

Utöver dessa generella justeringar av nämndernas anslag har driftsbudgeten justerats genom prioriteringar och åtgärder. Dessa framgår nedan under texten för varje enskild nämnd.

Investeringar

I enlighet med kommunens investeringspolicy, reviderad genom beslut i kommunfullmäktige 2021-06-15, fastställs investeringsprogrammet genom beslut i kommunfullmäktige i juni respektive november årligen.

Aktuellt investeringsprogram för perioden 2021–2031 fastställdes i kommunfullmäktige 2021-06-15.

Det totala investeringsprogrammet för Tyresö kommun, inklusive Tyresö Bostäder, för perioden 2021–2031 uppgår till 4 089 mnkr.

Fram till och med 2020 har 1 029 mnkr upparbetats i pågående projekt, som beslutats under 2020 eller tidigare. Slutredovisade projekt och satsningar som inte kommer genomföras har utgått ur programmet. Totalt utgick budget för 32 mnkr, som avslutade eller inte längre aktuella projekt. Nya projekt och justerade budgetramar lades till om totalt 417 mnkr.

Av de tillkommande medlen avsätts 53 mnkr till exploateringsprojekt, fördelat på Östra Tyresö (34 mnkr), Norra Tyresö centrum (3 mnkr) samt övriga exploateringar (16 mnkr). Ambitionen är att alla exploateringsprojekt långsiktigt ska bära sina egna kostnader.

Budget för anläggningar och lokaler har ökat med 151 mnkr fördelat på förskolor (121 mnkr), gymnasiets kök (21 mnkr) samt kultur- och fritidsanläggningar (ombyggnad stall 9 mnkr).

Den totala budgeten för samlingsanslag ändrades inte, utan ambitionerna från föregående budgetbeslut kvarstår.

I enlighet med den reviderade investeringspolicyn infördes ett nytt anslag till KS förfogande. Avsikten med detta anslag är att förenkla den praktiska hanteringen av sekretess i samband med beslut om budget innan upphandling genomförs. Med stöd i detta anslag kan beslut fattas i kommunstyrelsen mellan de ordinarie budgettillfällena, och på så sätt kan sekretessfrågor undvikas vid kommunfullmäktige. Anslaget och därmed beslutsutrymmet för kommunstyrelsen är 100 mnkr.

I programmet finns ett anslag för inköp av mark, som medger inköp av mark inom exploatering eller för framtida bruk, där beslut om inköp kan behöva fattas mellan investeringsbesluten. Anslaget förtydligades och utökades med 50 mnkr till totalt 100 mnkr.

I programmet ingår nya medel om 51 mnkr till Tyresö Bostäder för bostäder vid Töresjövägen.

I programmet finns en sammanställning av prognos för kommande behov, där förstudier pågår men inget beslut om genomförande är fattat. Total prognos för dessa är 1 396 mnkr. Framtidsprognosen innehåller 261 mnkr för kommande exploateringar och infrastruktur samt 1 135 mnkr för anläggningar och lokaler varav merparten avser skolor.

I bilaga 5 presenteras investeringsprogrammet: anslagsnivåer för olika ändamål, projekt som utgår från programmet samt nya och utökade projekt inom programmet.

Kommunens verksamhetsområden

I detta avsnitt redogörs för kommunens 12 verksamhetsområden, deras ansvarsområde och budget för kommande år. Anslaget för perioden anges i 2022 års prisnivå utifrån de demografiska förutsättningar och politiska prioriteringar som anges i denna kommunplan för åren 2022–2025.

Alla medel är anslagshöjande för kommande år om inget annat anges.

Barn- och utbildningsnämnden

Mkr.	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Anslag - VO 1 - Förskola och pedagogisk omsorg	338,1	343,1	357,1	376,2
Anslag - VO 2 - Grundskola inkl. grundsärskola och fritidshem	806,9	816,2	831,1	852,1
Summa barn- och utbildningsnämnden	1 145,0	1 159,3	1 188,2	1 228,2

Beslut fattade i kommunplan 2021

VO 1	Satsning kemikaliefri förskola	-500 tkr
VO 2	Ökad hyreskostnad Fornuddens skola delårseffekt 5/12 Ersättningen kommer att trappas av under 2023, i och med att elevantalet på skolan förväntas stiga.	6 732 tkr
VO 2	Avslutad satsning tillgängliga miljöer	-800 tkr
VO 2	Avslutad satsning stärkt arbete med skolbibliotek	-800 tkr
VO 2	Avslutad satsning kompetensutveckling	-500 tkr

Prioriteringar

VO 1	Införande kostnad nytt elevregister. Nedtrappning med 645 tkr 2023.	645 tkr
VO 1	Ökade kapitalkostnader utemiljö och lärmiljösatsning	660 tkr
VO 1	Ökade hyreskostnader Förskolan Vattenhjulet. Nedtrappning med 1 617 tkr 2023 samt 550 tkr 2024.	4 647 tkr
VO 1	Satsning kemikaliefri förskola. Nedtrappning med 500 tkr 2024.	500 tkr
VO 1	Ökad personaltäthet och minskade barngrupper	2 000 tkr
VO 1	Satsning höjt anslag måltider	150 tkr
VO 2	Ökad datorhyra för att möta krav på antal skoldatorer	1 843 tkr
VO 2	Fårdala skola – ökad driftskostnad paviljong	2 000 tkr
VO 2	Införandekostnad nytt elevregister. Nedtrappning med 1 398 tkr 2023.	1 398 tkr
VO 2	Ökade kapitalkostnader utemiljö och lärmiljösatsning	1 540 tkr
VO 2	Ökad hyreskostnad på grund av lagkrav utökad läroplan idrott. Ökad hyreskostnad simundervisning	850 tkr
VO 2	Satsning höjt anslag måltider	200 tkr

VO 2	Satsning stärkt kvalitet inom fritidshem	1 000 tkr
VO 2	Satsning stärkt preventivt arbete mot psykisk ohälsa. Nedtrappning med 700 tkr 2024.	700 tkr
VO 2	Satsning skolbibliotek	500 tkr
VO 2	Satsning insatser för att möta utbildningsskulden till följd av pandemin. Nedtrappning med 1 325 tkr 2023 samt 1 325 tkr 2024.	2 650 tkr
VO 2	Satsning ökad måluppfyllelse, genom höjd skolpeng	4 000 tkr
VO 2	Satsning ökad socioekonomisk fördelning	1 000 tkr
VO 2	Satsning stärkt anhörigstöd – gemensamt ASN och BOU	325 tkr

Åtgärder

VO 1	Projekt minskade sjukskrivningar	-130 tkr
VO 1	Effektivisering till följd av digitalisering och bättre avtalsuppföljning	-150 tkr
VO 1	Effektiviserad omsorg på obekvämt arbetstid	-300 tkr
VO 2	Projekt minskade sjukskrivningar	-270 tkr
VO 2	Effektivisering till följd av digitalisering och bättre avtalsuppföljning	-400 tkr
VO 2	Minskat antal externa placeringar, grundskola	-300 tkr

Aktuella investeringar

VO 1	Investering i ny förskola Akvarievägen slutförs under 2021
VO 1	Investering i paviljongförskola vid Speldosans förskola är slutförd
VO 1	Investering i ny förskola vid Bergfoten. Medel är anslagna för att genomföra nybyggnation med start av projektering och detaljplanejustering 2021.
VO 1	Ny förskola Breviksvägen under planering
VO 2	Investering i ny Fornuddens skola slutförs under 2021
VO 2	Investering i kompletterande paviljong vid Fårdala skola, genomförs under 2021.
VO 2	Nytt reinvesteringsprojekt vid Kumla skola. Medel är anslagna för att genomföra ombyggnaden med start 2021

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Mkr.	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Anslag - VO 6 - Gymnasieskola	250,0	257,0	263,0	273,6
Anslag - VO 7 - Vuxenutbildning	28,6	29,3	30,3	31,6
Summa gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	278,6	286,3	293,3	305,2

Beslut fattade i kommunplan 2021

VO 6	Avslutad satsning framtidens gymnasium	-350 tkr
VO 7	Minskad satsning utökat behov yrkesutbildningar	-350 tkr

Prioriteringar

VO 6	Införandekostnad nytt elevregister. Nedtrappning med 108 tkr 2023.	108 tkr
VO 6	Satsning utveckling enligt ny gymnasiestrategi. Nedtrappning med 1 200 tkr 2024.	1 200 tkr
VO 7	Satsning på grund av ändrad lagstiftning Komvux	500 tkr
VO 7	Införandekostnad nytt elevregister. Nedtrappning med 300 tkr 2023.	300 tkr
VO 7	Satsning utveckling av kursutbud samt vård- och omsorgscollege. Nedtrappning med 400 tkr 2024.	400 tkr

Åtgärder

VO 6	Effektivisering till följd av digitalisering och bättre avtalsuppföljning	-150 tkr
VO 7	Effektivisering till följd av digitalisering och bättre avtalsuppföljning	-75 tkr
VO 7	Effektivisering vuxenutbildningen	-300 tkr

Aktuella investeringar

VO6	Renovering av gymnasiets kök. Medel anslagna för genomförandet av renovering under 2022.
-----	--

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Mkr.	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Anslag - VO 3 - Individ- och familjeomsorg	274,6	281,1	291,9	303,9
Summa arbetsmarknads- och socialnämnden	274,6	281,1	291,9	303,9

Beslut fattade i kommunplan 2021

VO 3	Minskad satsning utvecklad socialpsykiatri	-1 000 tkr
VO 3	Avslutad satsning våld i nära relationer	-300 tkr
VO 3	Avslutad ersättning ökade lokalkostnader	-200 tkr
VO 3	Minskad satsning Etableringscentrum	-500 tkr
VO 3	Avtrappning insatser inom ramen för samordningsförbundet	-500 tkr
VO 3	Aktiva insatser för lägre arbetslöshet och fler sommarjobb	-1 000 tkr

Prioriteringar

VO 3	Fortsatt satsning utvecklad socialpsykiatri. Var ettårssatsning 2021 med 1 000 tkr.	1 000 tkr
VO 3	Utökad satsning etableringscentrum. Nedtrappning var planerad med 500 tkr för 2022. Nedtrappning med 500 tkr 2024.	1 000 tkr
VO 3	Fortsatt satsning insatser för lägre arbetslöshet och fler sommarjobb. Planerad minskning 1 000 tkr 2022. Nedtrappning med 500 tkr 2024.	1 000 tkr
VO 3	Satsning avhopparkerksamhet	1 100 tkr
VO 3	Satsning behandlare på MiniMaria	600 tkr
VO 3	Ökad hyreskostnad Måsen	450 tkr
VO 3	Ökade hyreskostnader socialpsykiatri, vuxenenheten	200 tkr
VO 3	Införandekostnad nytt verksamhetssystem. Nedtrappning med 1 000 tkr 2023.	1 000 tkr
VO 3	Satsning förebyggande och trygghetsskapande arbete	2 800 tkr
VO 3	Stöd till kvinnojouren och ökad satsning våld i nära relation. Nedtrappning med 450 tkr 2023.	450 tkr
VO 3	Satsning stärkt anhörigstöd gemensamt ASN och BOU	325 tkr
VO 3	Satsning på studie- och yrkesvägledarkompetens för hela enheten. Nedtrappning med 450 tkr 2023.	450 tkr
VO 3	Satsning på att köpa platser på sociala företag. Nedtrappning med 410 tkr 2024.	410 tkr

Åtgärder

VO 3	Effektivisering till följd av digitalisering och bättre avtalsuppföljning	-600 tkr
------	---	----------

Äldre- och omsorgsnämnden

Mkr.	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Anslag - VO 4 - Omsorg om personer med funktionsnedsättning	288,8	292,5	297,3	302,2
Anslag - VO 5 - Äldreomsorg	412,5	442,6	468,5	495,2
Summa äldre- och omsorgsnämnden	701,3	735,0	765,9	797,4

Beslut fattade i kommunplan 2021

VO 4	Avsluta kvalitetssatsning inom funktionsnedsättningsområdet	-1 500 tkr
VO 5	Utökning ett år: Omställning Björkbacken	-3 500 tkr
VO 5	Minskad satsning på beredskapslager	-1 000 tkr
VO 5	Minskad satsning uppsökande verksamhet	-400 tkr
VO 5	Avslutad satsning utbildning om våld i nära relationer	-100 tkr
VO 5	Minskad satsning på stärkt kontinuitet och tryggare anställningar	-200 tkr
VO 5	Minskad satsning starkt ledarskap genom chefstäthet	-300 tkr
VO 5	Minskad satsning välfärdsteknik inom äldreomsorgen	-1 500 tkr
VO 5	Avslutad satsning arbetsskor	-200 tkr

Prioriteringar

VO 4	Volymökning insatser för komplexa behov	5 500 tkr
VO 4	Volymökning daglig verksamhet	2 170 tkr
VO 4	Volymökning personlig assistans LSS	1 780 tkr
VO 4	Satsning minskat heltidsmått vaken natt FO utförare	290 tkr
VO 4	Volymökning insats kontaktperson	300 tkr
VO 4	Volymökning delade placeringar socialpsykiatri	1 100 tkr
VO 4	Volymökning gruppboenden	1 800 tkr
VO 4	Volymökning personlig assistans SFB	1 000 tkr
VO 4	Satsning höjt anslag måltider	100 tkr
VO 4	Satsning träffpunkt kvällsöppet två gånger per vecka. Nedtrappning med 400 tkr 2023.	400 tkr
VO 4	Satsning barn och ungas fritid. Nedtrappning med 800 tkr 2023.	800 tkr
VO 5	Behov omställningskostnad Björkbacken förskjuts till 2022. Var ettårssatsning 3 500 tkr 2021. Nedtrappning med 3 500 tkr 2023.	3 500 tkr
VO 5	Satsning ändrat heltidsmått natt utförare äldreomsorg	450 tkr
VO 5	Satsning höjt anslag måltider	150 tkr
VO 5	Satsning införande av välfärdsteknik. Nedtrappning med 1 500 tkr 2023.	1 500 tkr
VO 5	Satsning broddar erbjuds till äldre över 65 år. Nedtrappning med 150 tkr 2023.	150 tkr
VO 5	Satsning arbetstidsmått veckoarbetstid. Nedtrappning med 400 tkr 2024.	400 tkr

Åtgärder

VO 4	Effektivisering till följd av digitalisering och bättre avtalsuppföljning	250 tkr
VO 5	Effektivisering till följd av digitalisering och bättre avtalsuppföljning	250 tkr
VO 5	Effektivisering satsning egen regi framför köpta vårdplatser	1 000 tkr
VO 5	Projekt minskade sjukskrivningar	100 tkr

Aktuella investeringar

VO5	Ombyggnation av äldreboendet Björkdalen är beslutat att genomföras av Tyresö Bostäder AB som äger fastigheten.
-----	--

Kultur- och fritidsnämnden

Mkr.	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Anslag - VO 9 - Bibliotek, kultur och fritid (inkl. fritidsgårdar)	121,8	131,5	132,6	134,6
Summa kultur- och fritidsnämnden	121,8	131,5	132,6	134,6

Beslut fattade i kommunplan 2021

VO 9	Avslutad satsning Tyresöarkivet	-1 000 tkr
VO 9	Fritidsgård uppsökande verksamhet och längre öppethållande	-500 tkr

Prioriteringar

VO 9	Förlängd satsning Tyresöarkivet för arkivassistent 6 månader 300 tkr. Var en engångssatsning på 1 000 tkr 2021.	300 tkr
VO 9	Ökade kostnader hyra och städ Fornuddshallen	2 060 tkr
VO 9	Ökade kapitalkostnader för Tyresövallens läktare och belysning	400 tkr
VO 9	Kompensation minskade hyresintäkter	400 tkr
VO 9	Ökade kostnader hyra, städ och drift Tyresö gymnasium aula	400 tkr
VO 9	Ökade kostnader för hyra/bemannning samlingslokal Tryggare Granängsringen	200 tkr
VO 9	Satsning insatser för ökat deltagande Kulturskolan. Nedtrappning med 500 tkr 2024.	500 tkr
VO 9	Satsning uppsökande verksamhet fritidsgårdar – längre öppethållande och Strand. Nedtrappning med 500 tkr 2024.	500 tkr

Åtgärder

VO 9	Effektivisering till följd av digitalisering och bättre avtalsuppföljning	- 150 tkr
VO 9	Effektivisering inom drift och anläggning	- 250 tkr

Aktuella investeringar

VO 9	Investering i ny ishall pågår och planeras bli klar 2022.
VO 9	Investering i c-plan på Tyresövallen, genomförs i anslutning till att ishallen färdigställs.
VO 9	Reinvestering i läktare med mera Tyresövallen, pågår
VO 9	Investering i ny idrottshall vid Fornuddens skola, slutförs under 2021.
VO 9	Investering i bro till nationalparken pågår
VO 9	Investering i nytt stall och personalutrymmen vid Fårdala ridskola pågår

Byggnadsnämnden

Mkr.	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Anslag - VO 15 - Bygglövsverksamhet	9,3	8,9	9,0	9,1
Summa byggnadsnämnden	9,3	8,9	9,0	9,1

Prioriteringar

VO 15 Satsning – åtgärder enligt handlingsplan. Nedtrappning med 500 tkr 2023. 2 500 tkr

Åtgärder

VO 15 Effektivisering till följd av digitalisering och bättre avtalsuppföljning -75 tkr

Kommunstyrelsen

Mkr.	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Anslag - VO 10 - Samhällsbyggnad	161,4	163,5	166,3	170,4
Summa samhällsbyggnad	161,4	163,5	166,3	170,4

Beslut fattade i kommunplan 2021

VO 10	Minskad satsning invasiva arter och vassröjning	-500 tkr
VO 10	Minskad satsning förstärkt naturskötsel och skyltning naturreservat	-500 tkr
VO 10	Avslutad satsning förstärkt plantering och belysning	-350 tkr

Prioriteringar

VO 10	Satsning ökat park- och naturunderhåll. Nedtrappning med 1 000 tkr 2023.	2 350 tkr
VO 10	Satsning stärkt naturvårdsenhet	1 000 tkr
VO 10	Ökad kostnad tomhyra Fornuddens gamla skola. Aktuell som evakueringslösning vid renovering av Kumla skola.	4 800 tkr
VO 10	Ökade kapitaltjänstkostnader för nya projekt	5 000 tkr
VO 10	Satsning ökat vägunderhåll	3 000 tkr
VO 10	Utökad bemanning för att säkerställa ekonomiska kalkyler i enlighet med investeringsprocessen	650 tkr
VO 10	Satsning kostnad för dagvattenhantering och skyfall som inte är kopplat till VA huvudman	800 tkr
VO 10	Ökade kostnader garantiskötsel av våra entreprenader. Kostnaden har tidigare belastat investeringsprojekt. Korrigering av redovisningsprinciper.	650 tkr
VO 10	Satsning upprustning torp/kulturfastigheter. Nedtrappning med 700 tkr 2023.	700 tkr
VO 10	Satsning implementering källsortering. Nedtrappning med 300 tkr 2023.	300 tkr
VO 10	Satsning hållbara transporter. Nedtrappning med 700 tkr 2024.	700 tkr
VO 10	Satsning samordnad tillgänglighet. Nedtrappning med 650 tkr 2024.	650 tkr

Åtgärder

VO 10	Effektivisering till följd av digitalisering och bättre avtalsuppföljning	-300 tkr
VO 10	Minskade kostnader till följd av ändrat driftsansvar för aulan Tyresö gymnasium	-400 tkr

Framtida justeringar

Den tekniska justering på 1,5 mnkr som i framtiden ska göras årligen för ökade internhyror för nämnderna i och med komponentavskrivningen har lagts som en särskild justering inom VO samhällsbyggnad åren 2023–2025. Denna ska fördelas ut på övriga VO dessa år.

Aktuella investeringar

- VO 10 Investering i garage och avfallsterminal i anslutning till ishallen pågår och planeras bli klar 2022.
- VO 10 Investering i utbyggnad av kretsloppscentralen vid Petterboda pågår, planerat klart 2022.
- VO 10 Investering i solceller vid förskolan Trollsländan pågår.

Investeringar i infrastruktur och exploatering hänvisas till investeringsprogrammet.

Mkr.	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Anslag - VO 17	249,6	244,2	245,1	249,3
- Gemensam verksamhet				
Summa gemensam verksamhet	249,6	244,2	245,1	249,3

Beslut fattade i kommunplan 2021

VO 17	Avslutad kompensation för extra kostnader under byggnation av nya Fornuddens skola. Har funnits sedan 2018.	-5 000 tkr
-------	---	------------

Prioriteringar

VO 17	Extra kostnader utsiktens kök på grund av volymminskning Björkbacken. Hyreskostnad 3 500 tkr samt extrakostnad 1 700 tkr trappas av motsvarande 2 600 tkr 2023 samt 2 600 tkr 2024.	1 700 tkr
VO 17	Extra kostnader valet 2022. Nedtrappning med 800 tkr 2023.	800 tkr
VO 17	Satsning förstärkt avtalsuppföljning	650 tkr
VO 17	Satsning Servicecenter förstärkt svarstjänst	300 tkr
VO 17	Satsning Servicecenter, ökat behov av budget- och skuldrådgivning	350 tkr
VO 17	Satsning förbättrat dataskydd, även kopplat till införande av GDPR	1 000 tkr
VO 17	Satsning IT servicedesk förbättrade svarstider	650 tkr
VO 17	Ökade kapitalkostnader för avskrivningar av UPS i datahallar samt ökade kostnader för utökning av wifi	100 tkr
VO 17	Ökade kostnader för hyrda förbindelser (fiber).	250 tkr
VO 17	Satsning förstärkt systemförvaltning Heroma	118 tkr
VO 17	Satsning förstärkt stöd rekrytering av chefer	650 tkr
VO 17	Satsning förstärkt HR/lönearbete	650 tkr
VO 17	Satsning regelefterlevnad E-pliktlagen	72 tkr
VO 17	Satsning nytt skyltprogram. Nedtrappning med 100 tkr 2024.	100 tkr
VO 17	Satsning förstärkt media/videoproduktion	409 tkr
VO 17	Införandekostnad nytt uppföljningssystem för ekonomi. Nedtrappning med 1 450 tkr 2023.	1 450 tkr
VO 17	Fortsatt satsning "Idrott utan gränser". Nedtrappning med 800 tkr 2023.	800 tkr
VO 17	Trygghetsatsningar. Nedtrappning med 700 tkr 2024.	700 tkr
VO 17	Ökning medelsreserven för pandemieffekter. Nedtrappning med 4 000 tkr 2023.	4 000 tkr

Åtgärder

VO 17	Minskning förstudiedel medelsreserv	-2 000 tkr
VO 17	Effektiviseringar i det ekonomiadministrativa arbetet	-200 tkr
VO 17	Effektivisering kommundirektörens ansvarsområde	-400 tkr
VO 17	Minskat behov av köp av konsulttjänster till följd av nya tjänster	-420 tkr
VO 17	Effektivisering till följd av digitalisering och bättre avtalsuppföljning	-310 tkr

Mkr.	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Anslag - VO 19 - Politisk verksamhet	30,7	31,3	31,8	32,3
Summa politisk verksamhet	30,7	31,3	31,8	32,3

Bilaga 1 Uppföljning av mål

För att veta att verksamheten är på rätt väg i förhållande till det syfte och den verksamhet som bedrivs, dess uppdrag och den politiska viljan, följs målen upp. Målen följs upp månadsvis men inom varje målområde finns även indikatorer som följs mer sällan.

I den mer frekventa/månadsvisa uppföljningen av målen läggs stor vikt vid vilka effekter som uppnåtts i förhållande till de uppsatta målen. Månadens utfall kan komma att påverka kommande planering. Det handlar om att varje arbetsgrupp, ledningsgrupp, nämnd och kommunstyrelsen kan hitta sina avvikelser i förhållande till målen, och dessutom hantera dem när de inträffar, istället för att i efterhand och för sent konstatera att målen inte nåtts. Det handlar även om att skapa ett signalsystem där avvikelser eskaleras till den nivå det behövs för att de snabbare kunna lösas.

Syftet med månadsuppföljningen är att:

- Alla chefer kan följa och styra sin verksamhet löpande
- Åtgärder kan vidtas utan fördröjning
- Bidra till delaktighet eftersom uppföljningarna görs tillsammans
- Det blir enkelt; man använder standardiserade rapporter
- Avvikelser (gult och rött) lyfts fram och åtgärder vidtas
- Avvikelser som en grupp inte kan lösa själva rapporteras ”uppåt”
- Ledningen (oavsett nivå) har alltid en aktuell bild av statusen för hela sin verksamhet

Följande gör enskilda rapporteringar vilket utgör underlag för bedömning av måluppfyllelse månadsvis:

1. Barn- och utbildningsförvaltningen: förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning
2. Äldre- och omsorgsförvaltningen: äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning
3. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen: individ och familjeomsorg, arbete och integration
4. Kultur- och fritidsförvaltningen: bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar
5. Kommunstyrelsen - staberna (exklusive stöd- och servicekontoret)
6. Stöd- och servicekontoret
7. Samhällsbyggnadskontoret inklusive bygglovsverksamheten
8. Tyresö Bostäder (ingår inte i vissa indikatorer inom målområde ekonomi)

Uppföljningen görs genom modellen ”bollhavet” som utgår från alla tänkbara kombinationer av mätpunkter, och som definierar hur varje enskild kombination ska bedömas.

Vissa indikatorer följs mer sällan, och fungerar som en check av hur Tyresö kommun ligger till i förhållande till andra kommuner, verksamheter och oss själva. Dessa följs när nya resultat finns och kan då ge input till fortsatt förbättring och utvecklingsarbete. Utgångspunkten är att verksamheten hela tiden ska förbättra sina resultat.

Motiverade medarbetare hos Sveriges bästa offentliga arbetsgivare

Månadsvis uppföljning

Mål: Medarbetare i Tyresö kommunkoncern är motiverade och delaktiga i kommunens utveckling

Målnivå $\geq 62,5$ %

Indikator: Medarbetare på förvaltningar, kontor och bolag är motiverade

Månadsrapport: Förvaltningschef, kontorschef, vd rapporterar med grön, röd, gul om deras respektive område når målet. För bedömning på övergripande nivå gäller avläsning mot bollhavet:

Varje boll i bollhavet representerar ett resultat och varje lodrätt rad representerar en möjlig kombination av resultatet på den övre nivån. Alla resultat i den vänstra, röda kolumnen ger en röd bedömning på den övergripande nivån, resultaten i den mittersta, gula kolumnen ger en gul bedömning och resultaten i den högra kolumnen ger en grön sammanlagd bedömning.

Eftersom det är ett nytt sätt att följa verksamheten kommer utfall utvärderas och målnivån revideras.

Delårsuppföljning och årsredovisning

- Uppföljning och analys av Tyresö kommuns totala sjukfrånvaro samt vidtagna åtgärder görs, utgångspunkten är att den ska sjunka (sjukfrånvaro 2019, Tyresö kommun 7,5 % medel kommuner 6,7 %. Källa, Kolada).
- Uppföljning av att Tyresö kommun vidtar de åtgärder som behövs utifrån årlig uppföljning av arbetsmiljön (följs i riskanalysen).

Årsredovisningen

- En uppföljning och analys av Tyresö kommuns anställningsvillkor (2019 var andelen tillsvidareanställda med heltidstjänst 85 % i kommunen.)

Kvalitetsförbättringar skapar vi tillsammans, hela tiden

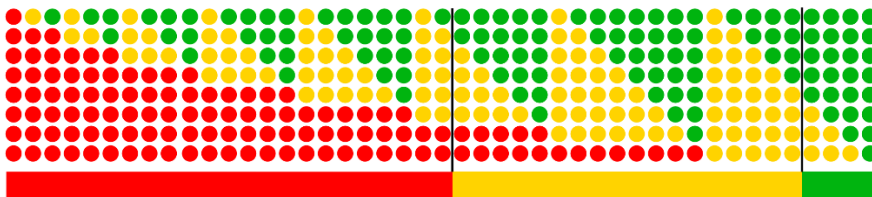
Månadsvis uppföljning

Mål: Tyresö kommun driver en verksamhet med god kvalitet

Målnivå $\geq 62,5$ %

Indikator: Förvaltningar/nämnder, kontor och bolag driver en verksamhet med god kvalitet

Månadsrapport: Förvaltningschef, kontorschef, vd rapporterar med grön, röd, gul om deras respektive område når målet. För bedömning på övergripande nivå gäller avläsning mot bollhavet nedan:

Varje boll i bollhavet representerar ett resultat och varje lodrätt rad representerar en möjlig kombination av resultatet på den övre nivån. Alla resultat i den vänstra, röda kolumnen ger en röd bedömning på den övergripande nivån, resultaten i den mittersta, gula kolumnen ger en gul bedömning och resultaten i den högra kolumnen ger en grön sammanlagd bedömning.

Eftersom det är ett nytt sätt att följa verksamheten kommer utfall utvärderas och målnivån revideras.

Årsviss (när resultatet av årets undersökning kommer)

Inom ramen för Kommuners kvalitet i korthet (KKIK) finns nyckeltal för att mäta kommunens prestationer inom tre områden: barn och unga, stöd och omsorg, samt samhälle och miljö. Tyresö kommun kommer att jämföra nyckeltal för olika år för att se trender (för mer info om vilka nyckeltal det är, se SKR:s nyckeltalstabell).

Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor – här finns plats för alla!

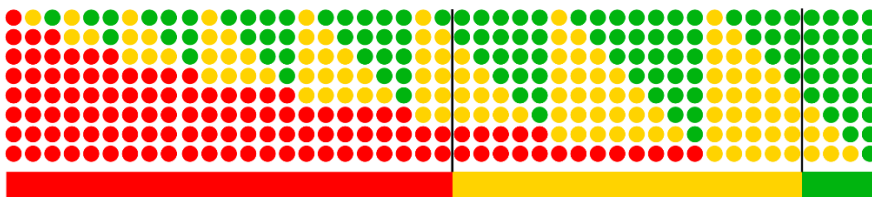
Månadsvis uppföljning

Mål: Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster för de som bor, verkar och vistas här, nu och i framtiden.

Målnivå $\geq 62,5$ %

Indikator: Förvaltningar/nämnder, kontor och bolag driver en verksamhet med god kvalitet

Månadsrapport: Förvaltningschef, kontorschef, vd rapporterar med grön, röd, gul om deras respektive område når målet. För bedömning på övergripande nivå gäller avläsning mot bollhavet:

Varje boll i bollhavet representerar ett resultat och varje lodrätt rad representerar en möjlig kombination av resultatet på den övre nivån. Alla resultat i den vänstra, röda kolumnen ger en röd bedömning på den övergripande nivån, resultaten i den mittersta, gula kolumnen ger en gul bedömning och resultaten i den högra kolumnen ger en grön sammanlagd bedömning.

Eftersom det är ett nytt sätt att följa verksamheten kommer utfall utvärderas och målnivån revideras.

Årsvi

- Ambitionen med kommunens måldelnings- och måluppföljningsprocess är att utvecklingen för kommunens resultat i medborgarundersökningen ska vara positiv. Medborgarundersökningen genomförs av SCB och görs om under 2021, därför kommer resultatet inte gå att jämföra första året, mer än med andra kommuner. Följande år kan kommunen även jämföra sin egen utveckling.
- Delaktighetsindex i KKIK (2020 års undersökning 58 %)

Hållbar ekonomi – kostnadseffektiv, balanserad och cirkulär

Månadsvis uppföljning

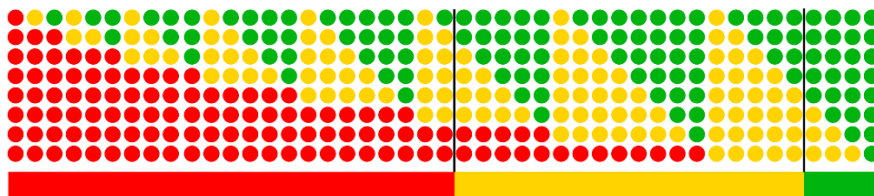
Mål: Tyresö kommuns inköp, investeringar och resursanvändning sker inom den cirkulära ekonomins villkor – kostnadseffektiv, balanserad och klimatneutral.

Målnivå: $\geq 66,7\%$

Indikator: Alla förvaltningar, kontor bedrivs med tilldelade resurser och bolagens verksamheter bedrivs enligt budget.

Månadsrapport: Varje förvaltning, kontor och bolag bedöms utifrån sin samlade prognos. För bedömning av varje förvaltning, kontor bolag gäller att om det samlade resultatet är ≥ 0 = grönt, avvikelse - 2 % av det totala anslaget till förvaltningar och kontor = gult, större avvikelse = rött. För bedömning på övergripande nivå gäller avläsning mot bollhavet:

Varje boll i bollhavet representerar ett resultat och varje lodrätt rad representerar en möjlig kombination av resultatet på den övre nivån. Alla resultat i den vänstra, röda kolumnen ger en röd bedömning på den övergripande nivån, resultaten i den mittersta, gula kolumnen ger en gul bedömning och resultaten i den högra kolumnen ger en grön sammanlagd bedömning.

Indikator: Samlat resultat för kommunens förvaltningar och kontor är i enlighet med tilldelade resurser.

Månadsrapport: För bedömning på övergripande nivå gäller att om det samlade resultatet är ≥ 0 = grönt, avvikelse 0,2 % av det totala anslaget till förvaltningar och kontor (0,2 % av 2 884 mnkr motsvarar 5,9 mnkr) = gult, större avvikelse = rött.

Indikator: Förvaltningar, kontor och bolag rapporterar måluppfyllelse avseende omställning till att bedriva verksamheten inom den cirkulära ekonomins villkor.

Månadsrapport: Förvaltningschef, kontorschef, vd rapporterar med grön, röd, gul om deras respektive område når målet. För bedömning på övergripande nivå gäller avläsning mot bollhavet:

Finansiella mål

Månadsvis uppföljning

Mål: Kommunens resultat ska över en mandatperiod uppgå till 2,5 % av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag.

Indikator: Medelvärdet för balanskravsresultatet som andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Mätning sker för innevarande år och de tre föregående åren.

Målnivå 2,5 %

Månadsrapport: Senaste årsprognos samt resultat för tre föregående år ligger till grund för bedömning.

Grönt $\geq 2,5$ %; $\geq 2,25$ % och $<2,5$ % =gult; $<2,25$ % = rött

Årsvis och delårsbokslut (tertiäl 2)

Mål: Kommunens resultat ska över en mandatperiod uppgå till 2,5 % av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag.

Målnivå 2,5 %

Grönt $\geq 2,5$ %; $\geq 2,25$ % och $<2,5$ % =gult; $<2,25$ % = rött

Delårsbokslut: Senaste årsprognos samt resultat för tre föregående år ligger till grund för bedömning.

Årsvis: Resultat för året och tre föregående år ligger till grund för bedömning..

Mål: Kommunen ska över tid ha en balanserad ekonomisk ställning

Målnivå: 100 % grönt. Alla underliggande indikatorer ska vara gröna. Gult är det om någon av indikatorerna är gula, eller om en indikator är röd och två gröna. Annars är det rött.

Indikatorer:

Kommunens soliditet exklusive pensionsåtagande intjänat före 1998.

Målnivå: ≥ 32 %

Agenda 2030

I månadsrapporterna följs målen, som är kopplande till Agenda 2030, och deras utfall. Till årsredovisningen görs en hållbarhetsredovisning med ett särskilt fokus på kommunkoncernens utveckling i förhållande till målen inom Agenda 2030.

Bilaga 2 Finansiella sammanställningar

Finansiella sammanställningar – Resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning, miljoner kronor

Driftsredovisning	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Förskola	-310,4	-329,0	-327,1	-338,1	-343,1	-357,1	-376,2
Grundskola	-740,1	-771,6	-773,9	-806,9	-816,2	-831,1	-852,1
Individ- och familjeomsorg	-257,2	-262,8	-271,6	-274,6	-281,1	-291,9	-303,9
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-249,6	-270,6	-274,8	-288,8	-292,5	-297,3	-302,2
Äldreomsorg	-354,3	-401,3	-368,8	-412,5	-442,6	-468,5	-495,2
Gymnasieskola	-232,8	-239,6	-239,6	-250,0	-257,0	-263,0	-273,6
Vuxenutbildning	-25,2	-27,7	-27,7	-28,6	-29,3	-30,3	-31,6
Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar	-111,2	-116,8	-110,1	-121,8	-131,5	-132,6	-134,6
Samhällsbyggnad	-134,4	-144,3	-152,8	-161,4	-163,5	-166,3	-170,4
Bygglövsverksamhet	-6,7	-6,4	-8,6	-9,3	-8,9	-9,0	-9,1
Gemensam verksamhet	-174,6	-233,0	-230,5	-249,6	-244,2	-245,1	-249,3
Politisk verksamhet	-26,2	-30,2	-30,3	-30,7	-31,3	-31,8	-32,3
Besparingsbehov	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa verksamhetsområden	-2 622,9	-2 833,5	-2 816,1	-2 972,2	-3 041,1	-3 124,0	-3 230,4
Finansförvaltning (brutto)							
Pensionsutbetalningar	-54,3	-55,0	-55,4	-55,0	-55,8	-56,0	-56,8
Semesterlöneskuld	0,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Pensionsavsättning	-10,5	5,6	-16,6	3,9	6,3	-2,9	-14,4
Statsbidrag maxtaxa	11,0	9,9	10,8	10,8	10,0	9,2	8,4
Internränta	19,1	17,7	21,4	29,8	35,1	41,5	46,0
Exploateringsvinster	4,1	10,0	6,3	8,5	12,0	10,0	10,0
Simhall	-15,7	-16,0	-16,0	-16,1	-16,4	-16,7	-17,0
Gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag	23,7	57,8	49,7	34,0	45,0	10,0	28,0
Demografibuffert	0,0	-5,1	0,3	-5,1	-5,1	-4,9	-5,0
Övrigt	-0,9	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansförvaltning	-23,3	23,8	-0,3	9,8	30,1	-10,7	-1,8
Verksamhetens nettokostnader	-2 646,2	-2 809,7	-2 816,4	-2 962,4	-3 011,0	-3 134,7	-3 232,2
Verksamhetens intäkter	665,1	705,1	706,9	740,1	746,7	776,4	800,2
Verksamhetens kostnader	-3 185,6	-3 377,1	-3 385,6	-3 545,9	-3 576,5	-3 718,4	-3 832,7
Avskrivningar	-125,7	-137,7	-137,7	-156,9	-181,3	-192,7	-199,7
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 646,2	-2 809,7	-2 816,4	-2 962,4	-3 011,0	-3 134,7	-3 232,2

Driftsredovisning	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem							
Skatteintäkter	2 520,8	2 546,2	2 618,6	2 684,5	2 789,8	2 890,4	2 999,2
Generella statsbidrag och utjämnings	318,7	333,6	311,3	322,0	283,5	311,8	350,2
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem	2 839	2 880	2 930	3 006,6	3 073,4	3 202,2	3 349,4
Finansiella intäkter	13,9	10,0	8,8	8,5	8,5	8,5	8,5
Finansiella kostnader	-13,3	-14,3	-10,8	-18,4	-27,3	-36,6	-47,0
Årets resultat	193,9	65,7	111,5	34,2	43,5	39,3	78,6
% av skatter och statsbidrag	6,8%	2,3%	3,8%	1,1%	1,4%	1,2%	2,3%

KASSAFLÖDESRAPPORT	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Den löpande verksamheten	452,3	191,4	280,0	258,7	242,2	262,8	324,2
Årets resultat	193,9	65,7	111,5	34,2	43,5	39,7	78,6
Avskrivningar	125,7	137,7	137,7	156,9	181,3	192,7	199,7
Ökning pensionsavsättning	41,5	17,9	40,5	28,2	28,4	39,8	54,9
Ökning semester- och övertidsskuld	5,4	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Exploateringsintäkter	-3,4	0,0	-6,3	-8,5	-12,0	-10,0	-10,0
Ökning skatteskuld till staten	44,4	0,0	26,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning skattefordran på staten	0,0	0,0	15,5	46,2	0,0	0,0	0,0
Ökning skattefordran på staten	0,0	-30,9	-46,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning skatteskuld till staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning kortfristig fordran	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	44,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsverksamheten	-421,8	-650,0	-671,5	-853,8	-399,2	-246,3	-360,8
Investeringar	-421,8	-650,0	-671,5	-853,8	-399,2	-246,3	-360,8
Finansieringsverksamheten	99,7	405,0	245,0	596,0	158,0	-16,0	36,0
Ökning av långfristiga skulder	99,7	405,0	245,0	596,0	158,0	0,0	36,0
Minskning av långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0	0,0
Årets kassaflöde	130,2	-53,6	-146,5	0,1	1,0	0,9	-0,6
Likvida medel vid årets början	215,9	151,8	246,1	99,6	99,7	100,7	101,6
Likvida medel vid årets slut	246,1	98,2	99,6	99,7	100,7	101,6	101,0
Förändring av likvida medel	30,2	-53,6	-146,5	0,1	1,0	0,9	-0,6

BALANSRÄKNING	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Tillgångar							
Anläggningstillgångar	3 380,4	3 994,2	3 920,4	4 625,9	4 855,9	4 919,5	5 090,6
Omsättningstillgångar	493,6	365,7	347,1	347,1	348,1	349,0	348,4
varav kassa, bank	246,1	99,7	99,6	99,7	101,7	101,6	101,0
Summa tillgångar	3 873,9	4 359,9	4 267,5	4 973,1	5 204,0	5 268,6	5 439,1
Skulder							
Eget kapital	1 453,8	1 403,5	1 565,3	1 599,5	1 643,0	1 682,7	1 761,3
Avsättningar	360,5	368,6	402,0	431,2	460,6	501,5	557,4
Långfristiga skulder	1 109,6	1 784,5	1 354,6	1 950,6	2 108,6	2 092,6	2 128,6
Kortfristiga skulder	950,0	803,3	945,6	991,8	991,8	991,8	991,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	3 873,9	4 359,9	4 267,5	4 973,1	5 204,0	5 268,6	5 439,1
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998							
	718,1	679,0	695,9	669,0	644,3	618,7	594,1
Avsättningar (inkl löneskatt) enl Kpa							
	360,5	349,8	382,8	411,0	439,4	479,3	534,2
Förändring pensionsavsättning							
	41,5	17,9	40,5	28,2	28,4	39,8	54,9
Soliditet, % ¹⁾							
	37,5%	32,2%	36,7%	32,2%	31,6%	31,9%	32,4%

¹⁾ Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade före 1998

Bilaga 3 Nämndernas verksamhet

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhetsområde 1 – Förskola och pedagogisk omsorg

Verksamhetsområdets uppdrag är att ansvara för förskola och pedagogisk omsorg för alla barn i förskoleålder i Tyresö kommun. Förskolan ska bedriva en god pedagogisk verksamhet. Förskolan ska vara trygg, lärorik och utvecklande för alla barn som går där. Utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och demokratiska värden. Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation, och alla människors lika värde. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Verksamheten styrs av skollagen och förskolans läroplan. Den pedagogiska omsorgens uppdrag är att erbjuda barn lärande, omsorg och omvårdnad. Läroplanen för förskolan ska vara vägledande för verksamheten.

Inom verksamhetsområdet ligger ansvaret för barnhälsan, en stödfunktion som arbetar med konsultation till, och handledning av, förskolans personal med barnet i fokus.

Anslaget för förskola är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen 1–5 år.

Verksamhetsområde 2 – Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem

Verksamhetsområdets uppdrag är att ansvara för grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem för alla barn i grundskoleålder i Tyresö kommun. Utbildningen i grundskolan syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och demokratiska värden. Den ska bidra till alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Grundsärskolan ska ge elever med utvecklingsstörning en utbildning anpassad till elevens förutsättningar och så långt det är möjligt motsvara den som ges i grundskolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Verksamheten styrs av skollagen och läroplanen.

Inom verksamhetsområdet ligger ansvaret för elevhälsan, en verksamhet vars syfte är att arbeta förebyggande för att främja lärande och hälsa.

Anslaget för grundskola är beräknat utifrån demografisk utveckling i fem delar.

Grundskoleverksamhetens anslag beräknas separat för åldersgrupperna 6 år och 7-15 år.

Skolbarnomsorgen beräknas i tre åldersgrupper 6 år, 7–9 år samt 10–12 år.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Verksamhetsområde 6 – Gymnasieskola

Verksamhetsområdet ansvarar för gymnasieskola och gymnasiesärskola för alla ungdomar i gymnasieålder i Tyresö kommun. Syftet med gymnasieskolornas och gymnasiesärskolornas utbildningar är att förbereda eleven för framtida studier och arbetsliv. Varje elev ska utvecklas utifrån sin potential och individuellt lotsas fram till att nå sina utbildningsmål. Tyresö kommun har sedan 2011 tecknat samverkansavtal med övriga kommuner i länet. Detta innebär att eleverna kan söka till såväl fristående som kommunala skolor i hela länet och blir antagna på samma villkor, oavsett hemkommun.

På Tyresö gymnasium finns yrkesprogram och introduktionsprogram. Gymnasiesärskolan för elever med målgruppsstillhörighet erbjuder två yrkesinriktningar och ett individuellt program.

Anslaget för gymnasieskola är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen 16–18 år.

Verksamhetsområde 7 – Vuxenutbildning

Verksamhetsområdet ansvarar för vuxenutbildningen i Tyresö. Centrum för livslångt lärande (C3L) är Tyresö kommuns lärcenter för vuxenutbildning. C3L ska förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället. Syftet med verksamheten är att möjliggöra fortsatta studier.

Centrum för livslångt lärande bedriver kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, särskild undervisning för vuxna (särvux), gymnasiala yrkesutbildningar, yrkeshögskoleutbildningar samt svenska för invandrare (sfi) och studie- och yrkesvägledning.

Anslaget för vuxenutbildning är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen 19–64 år.

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Verksamhetsområde 3 – Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdets uppdrag är att utgöra ett skydds nät för att de som bor eller vistas i Tyresö genom förebyggande och individuellt inriktade insatser. Målgruppen ska få den hjälp och det stöd de behöver för att kunna leva i ekonomisk och social trygghet.

Verksamhetsområdet ansvarar även för olika former av stöd och arbetsmarknadsåtgärder.

Verksamhetens syfte är att hjälpa och stötta de Tyresöbor som är eller riskerar att bli arbetslösa samt arbeta för ett mer integrerat samhälle genom att underlätta för flyktingar, invandrare och personer med funktionsnedsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden. Verksamheten sker i samarbete med vuxenutbildningen och arbetsförmedlingen.

Anslaget för individ- och familjeomsorg är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen 0–64 år. Däremot beräknas medel riktat till arbete och integration utifrån åldersgruppen 19–64 år.

Äldre- och omsorgsnämnden

Verksamhetsområde 4 – Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdets uppdrag är att genom olika former av omsorg och stöd skapa förutsättningar för Tyresöbor med funktionsnedsättning att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt, välja sitt boende, ha en givande fritid och delta i arbetslivet samt att ge anhöriga som vårdar en närstående avlastning och stöd.

Anslaget för omsorg om personer med funktionsnedsättning är inte beräknat utifrån någon demografisk utveckling.

Verksamhetsområde 5 – Äldreomsorg

Verksamhetsområdets uppdrag är att genom bland annat stöd i hemmet eller vård- och omsorgsboende skapa förutsättningar för ett självständigt liv för Tyresöbor som inte längre själva klarar sin omvårdnad till följd av funktionsnedsättningar orsakade av åldrande eller sjukdomar samt att ge anhöriga som vårdar en närstående avlastning och stöd.

Anslaget för äldreomsorg är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen i sex olika åldersgrupper: 65–69 år, 70–74 år, 75–79 år, 80–84 år, 85–89 år samt över 90 år.

Kultur- och fritidsnämnden

Verksamhetsområde 9 – Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar

Verksamhetsområdet omfattar bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar. Syftet med verksamheterna är att tillhandahålla ett brett och varierat kulturutbud och en meningsfull fritid för kommuninvånarna.

Huvuddelen av verksamheten riktar sig till barn och ungdomar. Verksamheten ansvarar även för kulturskolan som erbjuder barn och ungdomar verksamhet inom musik, dans, teater och bild samt för naturskolan.

Anslaget för bibliotek, kultur och fritid är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen 0–w år. Däremot beräknas medel riktat till fritidsgårdar utifrån åldersgruppen 13–15 år.

Byggnadsnämnden

Verksamhetsområde 15 – Bygglov

Till bygglovsenhetens verksamhet hör att handlägga olika typer av bygglovsärenden, strandskyddsärenden, byggsamråd och tekniska samråd samt arbetsplatsbesök. En viktig del av verksamheten är även att ge råd till allmänheten och att utföra tillsyn. Syftet med verksamheten är att se till att plan- och bygglagen efterlevs.

Anslaget för bygglov är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen 0-w år.

Kommunstyrelsen

Verksamhetsområde 10 – Samhällsbyggnad

I verksamhetsområdet uppdrag ingår kommunens fysiska planering, gestaltning av offentliga miljöer, strategiskt miljöansvar, projektering och byggprojektledning kopplat till infrastrukturfrågor, exploatering och förvaltning av kommunens mark. Området ansvarar för drift och förvaltning av kommunens verksamhetsfastigheter. Man ansvarar även för att kommunens vägar är bra, framkomliga och trygga med bra beläggning och god belysning samt för att den oexploaterade miljön vårdas, utvecklas och bevaras samt att verka för en långsiktigt ekologisk hållbar utveckling.

Inom samhällsbyggnad ingår även vatten och avlopp som ansvarar för att invånarna i Tyresö kommun förses med ett gott och friskt dricksvatten samt renhållning med uppdrag att upprätta kommunala föreskrifter för hantering av hushållens avfall samt att samla in, ta hand om och behandla detta avfall enligt gällande lagstiftning och på miljömässigt bästa sätt.

Anslaget för samhällsbyggnad, exklusive affärsverksamheten, ingår inte i den demografiska resursfördelningen.

Verksamhetsområde 17 – Gemensam verksamhet

Verksamhetsområdet Gemensam verksamhets uppdrag är att ansvara för kommunens övergripande styrning, planering och uppföljning av kvalitet, ekonomi och personalfrågor, lokalförsörjning samt att ge stöd till den politiska verksamheten. I verksamhetsområdet ingår även kommunens stöd- och servicekontor som internt ger stöd och service till andra kommunala verksamheter och som hanterar kommunens näringslivsfrågor.

Verksamhetsområdet ansvarar också för kommunens medlemskap i kommunalförbund och gemensamma nämnder.

- Södertörns brandförsvärsförbund ansvarar för räddningstjänsten i 10 kommuner.
- Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund ansvarar för tillstånd och tillsyn inom miljö- och hälsoområdet.
- Södertörns överförmyndarnämnd är en gemensam nämnd som har hand om överförmyndarverksamheten.

Syftet med medlemskapet i ett kommunalförbund är att samverka, samordna och förbättra verksamheter som är viktiga och där gemensamt arbete ger bättre service till medborgaren.

Anslaget för gemensam verksamhet är inte beräknat utifrån någon demografisk utveckling.

Verksamhetsområde 19 – Politisk verksamhet

Verksamhetsområdet politisk verksamhet omfattar kommunfullmäktige och kommunstyrelsen inklusive råd och beredningar under kommunstyrelsen och ersättningar till årsarvoderade förtroendevalda. Även det politiska arbetet i nämnderna ingår i verksamhetsområdet. Verksamheten består till största del av kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens samt nämndernas sammanträden, utbildningar och konferenser. Vidare innefattas partistöd till de politiska partierna representerade i

kommunfullmäktige samt stöd till den politiska organisationen i form av politiska sekreterare. Även administration av allmänna val och lokala folkomröstningar ingår i verksamhetsområdet.

Anslaget för politisk verksamhet är inte beräknat utifrån någon demografisk utveckling.

Bilaga 4 Verksamhetsvolym 2022–2025

Verksamhet	Ålderskategori	Antal barn, elever, brukare			
		2022	2023	2024	2025
Förskola	1–5 år	2 822	2 885	2 980	3 110
Förskoleklass	6 år	659	611	657	651
Grundskola	7–15 år	6 322	6 350	6 381	6 433
Fritidshem	6 år	659	611	657	651
	7–9 år	2 042	2 052	2 019	2 063
	10–12 år	2 066	2 086	2 151	2 185
Äldreomsorg	65–69 år	1 902	1 992	2 128	2 250
	70–74 år	1 819	1 739	1 724	1 718
	75–79 år	2 092	2 016	1 906	1 807
	80–84 år	1 391	1 522	1 626	1 704
	85–89 år	736	785	840	901
	90-år	386	396	418	441
Individ- och familjeomsorg	0–64 år	40 913	41 474	42 589	43 657
Gymnasium	16–18 år	2 138	2 151	2 184	2 254
Vuxenutbildning	19–64 år	28 497	28 989	29 865	30 657
Fritidsgårdar	13–15 år	2 213	2 212	2 211	2 185

Bilaga 5 Investeringsprogram 2022–2024, 2025–2032

Investeringsprogram, belopp i miljoner kronor beslutat i KF 2021-06-15

Investeringar	Total budget beslut KF 2020	Nya och ändrade beslut KF 2021	Total budget beslut KF 2021	Ack. utfall till och med 2020	Prognos Utfall 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025-2032	Kommande behov ännu ej beslutat
Exploateringsprojekt										
Östra Tyresö	170,6	34,0	204,6	50,1	68,1	93,7	1,8	35,2	-44,3	0,0
Norra Tyresö Centrum	383,5	3,2	386,7	108,7	75,9	102,9	15,1	0,0	64,1	95,0
Wättinge	217,3	0,0	217,3	15,4	31,9	41,2	42,5	0,0	86,3	91,0
Trollbäcken Centrumstråk	12,0	0,0	12,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	9,5	0,0
Övriga Exploateringar	121,2	16,0	137,2	54,1	46,2	25,3	1,0	9,3	-1,1	49,5
Infrastrukturprojekt										
Infrastrukturprojekt	280,6	6,6	287,2	144,2	40,8	112,1	101,4	70,8	46,3	25,3
Lokaler och anläggningar										
Kommunstyrelsen, taxefinansierat	50,5	0,0	50,5	15,8	8,5	26,2	0,0	0,0	0,0	20,0
Kommunstyrelsen, skattefinansierat	118,0	0,3	118,3	90,4	23,3	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Barn- och utbildningsnämnden	713,4	120,6	834,0	332,3	102,8	172,4	106,4	0,0	0,0	929,0
Gymnasie- och vuxenutbildn.nämnden	0,0	21,0	21,0	0,0	10,0	11,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	357,2	9,0	366,2	111,7	127,5	127,0	0,0	0,0	0,0	126,0
Äldre- och omsorgsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0
Samlingsanslag										
Kommunstyrelsen, taxefinansierat	92,0	0,0	92,0	3,1	23,0	23,0	23,0	23,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen, skattefinansierat	324,0	0,0	324,0	22,0	81,0	81,0	81,0	81,0	0,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	4,0	0,0	4,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0
Barn- och utbildningsnämnden	90,0	0,0	90,0	0,0	25,0	25,0	20,0	20,0	0,0	0,0
Anslag till KS förfogande										
Mindre investeringar	20,0	0,0	20,0	0,0	5,0	5,0	5,0	5,0	0,0	0,0
KS, beslut mellan programbeslut	0,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Kompletteringar efter projektavslut	0,0	5,0	5,0	0,0	1,0	2,0	1,0	1,0	0,0	0,0
Inköp av mark										
Inköpt mark för planerad exploatering	67,7	0,5	68,2	67,8	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Markreserv	50,0	50,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Summa skattefinansierat	2 929,4	366,1	3 295,5	999,2	639,9	804,7	376,2	223,3	360,8	1 375,8
Summa taxefinansierat	142,5	0,0	142,5	18,9	31,5	49,2	23,0	23,0	0,0	20,0
Totalt investeringsprogram	3 071,9	366,1	3 438,0	1 018,2	671,5	853,8	399,2	246,3	360,8	1 395,8

Ärenden som utgår ur investeringsprogrammet

Ärenden som utgår ur programmet belopp i miljoner kronor. Beslutat KF 2021-06-15

Område	Investeringar	Utgår med anledning av	Budget KF 2020	Utfall	Av- vikelse
Exploateringsprojekt					
Östra Tyresö	Masshanteringsplats	Slutredovisas 2021	8,2	5,8	2,4
Östra Tyresö	Brobänken	Slutredovisas 2021	22,3	19,5	2,8
Östra Tyresö	Nyfors	Slutredovisas 2021	29,9	29,8	0,1
NTC	Bollmorav/Dalgränd t Hasselbacken	Förarbete, förs till drift			
Infrastrukturprojekt					
Cykelplan	Årligt anslag cykelplan, 2022-2024	Tidigare cykelplan genomförd	18,0	0,0	0,0
GC-väg	GC Bollmoravägen Bäverbäcken et 1	Slutredovisat 2021 gamla proj	0,3	0,4	-0,1
GC-väg	GC Bollmoravägen Bäverbäcken et 2	Slutredovisat 2021 gamla proj	0,3	0,9	-0,6
Lokaler och anl.					
Kultur och fritid	Omklädningshus Strand	Budget förs till C-plan	6,0	0,0	0,0
Kultur och fritid	Reinvestering konstgräs	Genomfört, slutredovisas -21	7,0	5,2	1,8
Summa skattefinansierat			31,6	6,5	1,1
Summa taxefinansierat			0,0	0,0	0,0
Totalt program			31,6	6,5	1,1

Beslut om nya och utökade investeringar i och med investeringsprogrammet 2022–2024 (2025–2032)

Beslutat av KF 2021-06-15

Område	Investeringar	Justering netto	Kommentar
Exploateringsprojekt			
Östra Tyresö	Tegelbruket	Ökning	Ny bedömning av helheten inkomster och utgifter.
Norra Tyresö centrum	Järnet 7, finplanering	Ökning	Slutförande av åtagande vid Järnet 7, budget satt 2013-2014
Övriga exploateringar	Granitvägen	Ökning	Enligt beslut KF 2021-04-22
Övriga exploateringar	Temyntan, Vallmon	Minskning	Små justeringar av investerings- och exploateringsbidrag
Övriga exploateringar	Södergården	Minskning	Komplettering med exploaterings- och VA-inkomster
Infrastrukturprojekt			
Gång- och cykelvägar	Fornuddsvägen, gång- och cykelbana	Nytt	Genomförs 2021–2022, budgetfördelning preliminär
Gång- och cykelvägar	Bränneribacken, gång- och cykelbana	Nytt	Genomförs 2021–2022, budgetfördelning preliminär
Gång- och cykelvägar	Energivägen (vid Kaatach)	Nytt	Genomförs 2021–2022, budgetfördelning preliminär
Parker	Norra Fornuddsparken	Ökning	Cafékiosk
Parker	Gång- och ridstigar vid Fårdala	Nytt	Kvalitetshöjande åtgärder, påfyllnad av grus.
Parker	Belysning vid lekplatser, 16 st	Nytt	Trygghet för barn vid lekplatser
Infra vid mindre exploatering	Parkeringsficka Bansjövägen	Nytt	Planerat LSS-boende, utgift täcks av expl.bidrag
Infra vid mindre exploatering	Töresjövägen 46.48	Nytt	Finplanering trottoar mm, i anslutning till bostäder
Lokaler och anläggningar			
KS	Trollsländan, solceller	Nytt	
BUN	Förskolan Akvarievägen	Ökning	Komplettering av planen med ökning, beslutad 2020
BUN	Förskolan Breviksvägen	Ökning	Solceller, enligt beslut i KF mars 2021.
BUN	Förskola Bergfoten	Nytt	Ny förskola samt utökat kök och matsal grundskolan
GVN	Ombyggnad kök gymnasiet	Nytt	Renovering av kök, med kapacitet för hemtjänst matlådor
KFN	Fårdala ridskola	Ökning	Efter upphandling. Ryms inom beslutad driftsbudget

Område	Investeringar	Justering netto	Kommentar
Anslag till nämnder och KS			
KFN	Samlingsanslag fritidsanläggningar	Oförändrat	2021 års budget avslutas, nytt anslag 2025
BUN	Samlingsanslag utemiljö FSK, GR	Oförändrat	Kvarvarande budget 2021 förs till 2022, 2022 kvarstår
BUN	Samlingsanslag program lärmiljö	Oförändrat	Kvarvarande budget 2021 förs till 2022, 2022-2024 kvarstår
KS taxefinansierat	Samlingsanslag Renhållning	Oförändrat	2021 års budget avslutas, nytt anslag 2025
KS taxefinansierat	Samlingsanslag VA-sanering	Oförändrat	2021 års budget avslutas, nytt anslag 2025
KS skattefinansierat	Samlingsanslag Fastighet, HG	Oförändrat	2021 års budget avslutas, nytt anslag 2025
KS skattefinansierat	Samlingsanslag Fastighet, HV	Oförändrat	2021 års budget avslutas, nytt anslag 2025
KS skattefinansierat	Samlingsanslag Fastighet, PU	Oförändrat	2021 års budget avslutas, nytt anslag 2025
KS skattefinansierat	Samlingsanslag Gata / Park	Oförändrat	2021 års budget avslutas, nytt anslag 2025
KS skattefinansierat	Samlingsanslag Vägbeläggning	Oförändrat	2021 års budget avslutas, nytt anslag 2025
KS skattefinansierat	Samlingsanslag inventarier vht	Oförändrat	2021 års budget avslutas, nytt anslag 2025
KS skattefinansierat	Samlingsanslag IT och småinv.	Oförändrat	2021 års budget avslutas, nytt anslag 2025
KS skattefinansierat	Anlag till mindre investeringar	Oförändrat	Objektsbudget kan löpa över flera kalenderår
KS skattefinansierat	Anslag för beslut mellan programbeslut	Nytt	Kommunstyrelsens mandat att besluta mellan programbeslut
KS skattefinansierat	Komplettering avslutade projekt	Nytt	Mindre komplettering garantiarbeten mm, efter ek klarskrivning
Inköp av mark			
Mark för exploatering	Omkostnader, markförättning mm	Nytt	Mindre utgifter till objekt för framtida försäljning, expl.
Markinköp	Inköp av mark	Utökat	Inköp av mark för markreserv och för kommande exploatering

Bilaga 6 Prövning av barnets bästa vid framtagande av kommunplan och budget

Bakgrund

FN:s konvention om barnets rättigheter som ratificerades 1990 blev svensk lag, barnrättslagen, den 1 januari 2020. Lagen innebär att barnets bästa ska prövas innan olika beslut fattas, och att medborgarna har rätt att överklaga beslut med hänvisning till den nya lagen. Detta dokument innehåller en barnkonsekvensanalys, det vill säga en analys av hur beslutet om kommunplan påverkar barn samt en beskrivning av hur barns behov och barns rättigheter har beaktats i arbetet med kommunplanen.

Barnets rättigheter

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som alla tillsammans utgör en helhet. Fyra av artiklarna utgör de grundläggande och vägledande principerna som alltid ska beaktas vid frågor som rör barn. Det handlar om barnets rätt till icke-diskriminering (artikel 2), barnets rätt att få sitt bästa prövat (artikel 3), barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6) samt barnets rätt att komma till tals (artikel 12).

Kommunplanen och barn

Kommunplanen är kommunens viktigaste styrdokument. Det är ett politiskt dokument som fastställs av kommunfullmäktige och är ett uttryck för hur våra folkvalda vill att kommunens verksamhet ska bedrivas.

I kommunplanen fastställs målen och riktningen för kommunens kommande arbete, samt hur arbetet ska finansieras: kommunens budget. Hur kommunen och dess bolag bedrivs påverkar barn på olika sätt. Kommunplanen innehåller åtgärder som är särskilt riktade mot barn, men i det stora och hela är dokumentets inriktning att beskriva hur kommunen avser att arbeta och använda resurserna för att skapa mesta möjliga värde för de som bor, verkar och vistas i Tyresö kommun idag och i framtiden.

Kommunplanens mål strävar mot att nå kommunens vision och FN:s mål i Agenda 2030. Agenda 2030 målen finns integrerade i kommunplanens mål, och dessa är i samklang med barnkonventionens intentioner. På detta sätt beaktas primärt artikel 6: barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling, men genom det även övriga delar av barnkonventionen.

I arbetet med att ta fram kommunplanen har frågorna om barns behov varit en integrerad del av alla de behov och frågor som lyfts upp. Mer än hälften av kommunens verksamhet och budget är inriktad på verksamhet för barn. Genom att kommunen tillämpar en demografisk resursfördelningsmodell, där anslagen anpassas till antalet medborgare i de åldersklasser som är viktiga för den aktuella verksamheten, säkras en god tilldelning av resurser för de verksamheter som arbetar med barn. I det politiska arbetet är verksamhet för barn ett fokusområde, vilket innebär att verksamheten prioriteras i tilldelning av ytterligare resurser.

Kommunplanen är ett dokument på hög abstraktionsnivå. Det kan vara svårt att utifrån dokumentet förstå vad det innebär för en särskild grupp. Artikel 12 i barnkonventionen uttrycker att barn har rätt

att höras i alla frågor som rör barnet, samtidigt som barnets ålder och mognad ska beaktas när det hörs. Kommunens bedömning är också att det är svårare att höra barns åsikter i abstrakta frågor och att det blir enklare när frågan är konkret. Under 2021 genomfördes inget arbete tillsammans med barn för att ta reda på vad barn tycker är viktigt i kommunens arbete. Detta är ett förbättringsområde till kommunplan 2023 för att bättre svara mot kravet i artikel 12.

Kommunens verksamhet och barn

Barn möter kommunen på väldigt många olika sätt. Kommunen har ett stort antal verksamheter som är direkt inriktade mot barn och deras behov. Förskola, grundskola och gymnasium är helt inriktade på barn. Kultur- och fritidsförvaltningen har fokus på barn och unga, även om verksamheten även riktar sig mot vuxna. Inom individ- och familjeomsorgen finns ett arbete för att stödja barn som befinner sig i utsatta situationer. En del av omsorgen om personer med funktionsnedsättning är inriktat särskilt mot barn.

Detta innebär att av kommunens sju nämnder är en, barn- och utbildningsnämnden, uteslutande inriktad mot barn. Fem nämnder har barn som en målgrupp för sitt arbete: gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden samt äldre- och omsorgsnämnden. Två nämnder, byggnadsnämnden och kommunstyrelsen (måltidsservice), har ingen verksamhet direkt mot barn, men inom båda nämnderna fattas beslut som påverkar barn på olika sätt.

Kommunplanens mål

I kommunplanen föreslås fyra målområden, och till varje område knyts mål och indikatorer. De styr mot att all verksamhet i kommunen har ansvar för att ta barn och deras bästa i beaktande vid frågor som rör barn, i enlighet med barnkonventionens artiklar. Kommunplanens mål är kommun-gemensamma och innebär att nämnder och förvaltningar samverkar för att nå dem. Målen får dock sin konkreta innebörd i kontexten av kommunens verksamhet, och i verksamheter med fokus på barn får målen en tydlig riktning för vad kommunen ska erbjuda barnen.

Samtliga artiklar inom barnkonventionen kan därmed tas i beaktande inom varje målområde, men i denna prövning anges vilka av de fyra artiklar som är mest framträdande inom respektive målområde.

Målområde: Motiverade medarbetare hos Sveriges bästa offentliga arbetsgivare

Mål: Medarbetare i Tyresö kommunkoncern är motiverade och delaktiga i kommunens utveckling.

Indikator: Medarbetare på förvaltningar, kontor och bolag är motiverade.

Målet syftar till att ha medarbetare som vill vara med och utveckla samhällsuppdraget. Genom att medarbetarna är motiverade vill kommunen skapa en bättre verksamhet för Tyresöborna. Särskilt viktigt för barn är att de kommunala medarbetare de möter är motiverade och engagerade. I verksamhet som är fokuserad på barn får målet just denna betydelse: när medarbetarna är motiverade och engagerade får barnen det bästa stödet.

Barnkonventionen: Medarbetare som utvecklar verksamheten tillsammans med Tyresöborna skapar utrymme för barn att komma till tals (artikel 12) och bidrar även till barnets rätt till icke-diskriminering (artikel 2).

Målområde: Kvalitetsförbättringar skapar vi tillsammans, hela tiden

Mål: Tyresö kommun driver en verksamhet med god kvalitet.

Indikator: Förvaltningar/nämnder, kontor och bolag driver en verksamhet med god kvalitet.

Även arbetet med kvalitetsförbättringar syftar till att skapa en bättre verksamhet för Tyresöborna. I verksamheter med inriktning på barn innebär kvalitetsförbättringar en bättre verksamhet just för barn.

Barnkonventionen: Målet strävar främst mot barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6) och barnets rätt att komma till tals (artikel 12), samt skolans uppgift att utveckla barnet (artikel 29).

Målområde: Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor – här finns plats för alla.

Mål: Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster för de som bor, verkar och vistas här, nu och i framtiden.

Indikator: Förvaltningar/nämnder, kontor och bolag levererar bra välfärdstjänster.

Detta mål syftar till att säkra att kommunens verksamhet når de Tyresöbor som behöver den och att medborgarna är nöjda med det som de erbjuds. Målet lyfter även ansvaret för alla individer. I ett barnperspektiv blir det viktigt att alla barn och unga har rätt till förskola och skola. De barn som behöver särskilt stöd i skolan, inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning eller stöd genom individ- och familjeomsorgen, ska få det. Den fritidsverksamhet som bedrivs av kommunen eller med stöd av kommunen ska vara öppen för alla barn och unga.

Barnkonventionen: Målet strävar främst mot barnets rätt till icke-diskriminering (artikel 2), barnets rätt att få sitt bästa provat (artikel 3), barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6), barnets rätt att komma till tals (artikel 12), barn med funktionsnedsättnings rätt till fullvärdigt och anständigt liv (artikel 23), barns rätt till social trygghet (artikel 26), barnets rätt till skälig levnadsstandard (artikel 27), samt barns rätt till utbildning (28).

Målområde: Hållbar ekonomi – kostnadseffektiv, balanserad, och cirkulär

Mål: Tyresö kommuns inköp, investeringar och resursanvändning sker inom den cirkulära ekonomins villkor – kostnadseffektiv, balanserad och klimatneutral.

Indikatorer:

- Alla förvaltningar och kontor bedrivs med tilldelade resurser och bolagens verksamheter bedrivs enligt budget.
- Samlat resultat för kommunens förvaltningar och kontor är i enlighet med tilldelade resurser.

- Förvaltningar, kontor och bolag rapporterar måluppfyllelse avseende omställning till att bedriva verksamheten inom cirkulära ekonomins villkor

Målet är inriktat mot att det ska finnas en balans i kommunens verksamhet över tid. En del av den balansen är att de ekonomiska resurserna är begränsade. Målet lyfter även fram att jordens resurser är begränsade. Därför ska inte kommunens ekonomi bara vara i balans med sig själv utan den ska vara i balans med den värld vi lever – den ska fungera på den cirkulära ekonomins villkor och vara klimatneutral.

Att ha en ekonomi i balans är viktigt för en kommun och dess medborgare. När kommunen tappar kontroll över ekonomin innebär det risker för smärtsamma åtgärder och nedskärningar i verksamheten. Sådana situationer kan ha negativa konsekvenser för medborgare och därmed också för barn. I det dagliga arbetet med att hålla kommunens ekonomi i balans fattas en mängd beslut – några av dessa kommer att innebära effekter för barn. Därför är det viktigt att kommunen har som policy att en prövning av barnets bästa ska genomföras inför alla sådana beslut för att tydliggöra vilka effekter beslutet kan få för barn.

Att kommunens ekonomi ska vara klimatneutral och fungera på den cirkulära ekonomins villkor är kopplat till det arbete som pågår genom FN:s klimatarbete utifrån Parisavtalet för att motverka klimatförändringar. Detta är ett mål som i högsta grad påverkar barn. För de som är barn i dag kommer klimatförändringarna sannolikt vara en faktor som påverkar hela deras liv. Därför är även detta mål viktigt för barn – inte för det de får från kommunen i dag men för att det syftar till att ge dem en så bra framtid som möjligt.

Barnkonventionen: Målet riktar sig främst mot barnets rätt att få sitt bästa provat (artikel 3), barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6).

Budget

I kommunplanen tilldelas kommunens nämnder anslag för att bedriva den verksamhet de ansvarar för. Huvuddelen av budgeten fördelas genom en process som är skapad för att säkra att nämndernas anslag är tillräckliga över tid. För att säkra detta finns en demografisk fördelningsmodell som är beskriven i kommunplanen. I modellen ingår att nämnderna får kompensation för pris- och lönehöjningar, men även att de möts av en viss förväntan om att göra saker lite bättre och effektivare år för år.

Utöver detta finns en del av budget som fördelas i en politisk process. Processen utgår från budgetutrymme som finns kvar efter den demografiska fördelningsmodellen och behovsanalyser framtagna av nämnderna. Utifrån dessa görs en prioritering över vilka behov som kan mötas med ytterligare anslag. Ytterst är det den politiska majoriteten som genomför prioriteringen.

I denna process säkras barnets bästa på tre sätt:

- Den ekonomiska ramen för förskola, grundskola och gymnasium utgör huvuddelen (47 %) av kommunens budget. I och med den demografiska modellen säkras att resurserna fortlöpande anpassas till antalet barn och unga i verksamheten.

- Genom att de flesta av kommunens nämnder har ansvar för verksamhet riktad mot barn och lyfter behov inom verksamheter som riktar sig till barn.
- I den politiska fördelningen är en stor del (49 %) av de behov som lyfts fram knutna till verksamhet för barn och unga.

Kommunplanens implementering

Kommunplanen är ett ramdokument som anger riktningen för kommunens arbete. Utifrån kommunplanen tar nämnderna fram nämndplaner som vidare beskriver nämndernas arbete. Utifrån nämndplanerna utformar förvaltningen verksamheten. I hela denna process fattas ett stort antal beslut.

En stor del av dessa beslut har direkt påverkan på barn. Andra beslut har indirekt påverkan på barn eller ingen påverkan alls. För alla formella beslut som fattas ska en prövning av barnets bästa genomföras. I prövningen ska det beskrivas hur beslutet påverkar barn och hur barnets bästa har beaktats. I fall där påverkan är direkt för barn ska barnen om möjligt få uttrycka sin uppfattning i frågan.

Det finns alltså en process som säkrar att i de följdbeslut som fattas med utgångspunkt av kommunplanen kommer barnets bästa att prövas.

Sammanfattning

Det är hela kommunens ansvar att bidra till att barn och unga som bor, verkar och vistas i kommunen idag och i framtiden får sina rättigheter tillgodosedda. Därför är barns rättigheter inte en fråga för en eller några nämnder, utan hela kommunens ansvar. I de nämnder och verksamheter där medarbetarna möter barn i sin vardag får frågan ett ännu mer konkret uttryck och en mer direkt påverkan på arbete och hur barnkonventionen levandegörs.

Bilaga 7 Riskhantering

Riskhantering

All verksamhet innefattar visst mått av osäkerhet och risk. Att hantera osäkerheter och risker innebär att identifiera, analysera och utarbeta strategier för att proaktivt bemöta dem med syfte att säkerställa att verksamheten når sina mål.

Riskhanteringen sker i fyra steg:

Identifiera risker: Att identifiera risker är att försöka förutse hinder som gör att vi inte kan nå sina mål. En bra utgångspunkt för detta är en analys av styrkor/svagheter, hot och möjligheter och tidigare utfall i förhållande till uppsatta mål.

Värdera risker: Att värdera risker är att försöka förutse hur sannolikt är det att risken inträffar och vilken konsekvens får det om det inträffar. Bedömningen sker utifrån en skala 1-5, där högre värde innebär högre sannolikhet eller konsekvens. Det högsta sammantagna riskvärdet är 25.

Sannolikhet (S) 1–5

Konsekvens (K) 1–5

RISK = S * K det vill säga 1–25

Hantera risker: För de största riskerna (>15) ska det sedan tas fram åtgärder och handlingsplaner för att minimera riskerna (det kan givetvis göras för risker <15 också). I nämndplanerna tas de risker med högre riskvärde än 15 upp, riskvärdet kan skrivas i parantes efter risken. Nämnderna beslutar om riskhanteringsplan i respektive nämndplan med åtgärder för att minimera riskerna. Att genomföra aktiviteter enligt framtagen handlingsplan är ett ständigt pågående arbete för att hantera risker.

Följa upp risker: När risker följs upp så markeras rött, gult och grönt beroende på hur väl den handlingsplan som finns framtagen följs. Om handlingsplan inte finns framtagen ska det i kommentarsfältet anges datum då handlingsplanen är färdigställd.

Inför delårsuppföljning görs en uppföljning och revidering av risker (se punkt 1-3). Om en ny risk med riskvärde som överstiger 15 identifieras tas den också upp i uppföljningen. Om en risk som funnits med minskat till under 15 tas denna bort och en kommentar om vilken risk som tagits bort och varför görs. Nämnden följer upp risker tre gånger per år, i delårsrapporterna och i verksamhetsberättelsen. I verksamhetsberättelsen efter årets slut görs en samlad redovisning av åtgärder och kontrollinsatser.

Bilaga 8 Program för uppföljning av privata och kommunala utförare

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses. Detta infördes enligt kommunallagen från den 1 januari 2015 och regleras i 5 kap 3 § i nya kommunallagen.

Programmet omfattar verksamheter som tydligt riktar sig till och rör invånarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter (till exempel särskilda boenden för äldre), som delar av en verksamhet med stor betydelse för invånaren/brukaren (till exempel måltidsverksamhet och lokalvård i skolan).

Programmet omfattar inte fristående förskolor och skolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten och inte upphandlad verksamhet utan reglerad genom tillståndsgivning.

Programmet gäller specifikt när verksamheter upphandlas, men innehåller även strategier för den egna verksamheten, om den agerar i konkurrens med privata utförare.

Mål och uppdrag

Fristående och oberoende granskningar av nämndernas verksamheter ska bidra till kvalitetsutveckling så att medborgarna är nöjda med, och har god nytta av, den verksamhet som kommunen ansvarar för. Kommunstyrelsens granskningar av verksamheter innebär inte någon inskränkning i nämndernas huvudansvar för uppföljning.

Kommunfullmäktige uppdrar varje nämnd att, med utgångspunkt i detta program, ansvara för att säkerställa att utförare (oavsett driftsform) inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamheten enligt:

- De lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla.
- De mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd har fastställt.

Kommunfullmäktige uppdrar åt äldre- och omsorgsnämnden samt arbetsmarknads- och socialnämnden att:

- Årligen fastställa en övergripande plan för granskningar av verksamhet i både privat och kommunal regi.
- Granskningen genomförs av ett fristående granskningsorgan i kommunen i syfte att bidra till att kvaliteten i verksamheterna säkras och utvecklas.

Kommunfullmäktige uppdrar åt nämnderna att:

- Utforma uppdrag till verksamheter i kommunal regi som säkerställer att verksamheten bedrivs enligt gällande författningar och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd fastställer. Här avses i första hand kommunala verksamheter som agerar i konkurrens med privata utförare.
- I nämndplan reglera på vilket sätt avtal för privata utförare och uppdrag för kommunal regi ska följas upp.

Riktlinjer

Uppföljning och kontroll av verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare ska prioriteras och särskilt inriktas på medborgarfokus, säkerhet och risken för ekonomiska oegentligheter.

Kontroll- och uppföljningsarbete av verksamhet som bedrivs i egen regi ska utformas på liknande sätt som för privata utförare.

Information ska lämnas om samtliga utförare, för att underlätta medborgarnas val när enskilda kan välja mellan olika utförare av den kommunala nämndens tjänster. Informationen ska beskriva deras verksamhet och kvalitet och finnas tillgänglig på kommunens webbplats och på andra sätt som bedöms lämpliga utifrån målgruppen.

Avtal ska utformas på så sätt att verksamheten hos de privata utförarna kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav. Kraven ska vara tydliga, relevanta och tillräckliga. Det ska tydligt framgå hur samverkan mellan beställaren och utföraren ska genomföras och hur brister i verksamheten ska hanteras. Den kommunala huvudmannens möjligheter att besluta om sanktioner eller häva ett avtal ska vara tydligt reglerat i avtal.

Rätt till insyn

Varje nämnd ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Utförarens skyldigheter att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete eller inte strider mot lag eller annan författning eller inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag.

I avtalen ska det säkras att utföraren biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter och rapporterar in nödvändiga övriga uppgifter.

Bilaga 9 Förteckning över kommungemensamma styrdokument

Nedan redovisas Tyresö kommuns övergripande styrdokument som är gemensamma för kommunens samtliga verksamheter. De dokument som har reviderats eller tillkommit sedan förra årets kommunplan är markerade med fetstil.

Policyer

Policy för fakturerings- och kravverksamhet (KS 2005)

Finanspolicy (KF 2021)

Inköps- och upphandlingspolicy (KF 2016)

Arbetsmiljöpolicy inklusive handlingsplaner (KF 2021)

Personalpolicy (KF 2008)

Likabehandlingspolicy (KF 2012)

Pensionspolicy (KF 2015)

Kommunikationspolicy (2015)

Alkohol- och drogpolicy (KF 2011)

Riskhanterings- och försäkringspolicy (KF 2011)

Informationssäkerhetspolicy (KF 2018)

Energipolicy (KF 2014)

Brottsförebyggande policy (KF 2015)

Gatukostnadspolicy (KF 2018)

Integrationsstrategi (KF 2018)

Integritetspolicy (KF 2018)

Trafikstrategi för Tyresö kommun (KF 2019)

Strategi för Tyresös parker och närmiljö (KF 2019)

Investeringspolicy (KF 2021)

Strategi för brottsförebyggande arbete mot kriminalitet bland unga (KF 2021)

Strategi för en attraktiv och väl gestaltad livsmiljö (KS 2021)

Handelsstrategi (KS 2021)

Strategi för Östra Tyresö (KF 2018)

Planer

Biblioteksplan 2020–2024 (KF 2019)

Översiktsplan för Tyresö kommun (KF 2017)

Energiplan (KF 2016)

Klimat- och energistrategi (KF 2016)

Energieffektiviseringsstrategi (KF 2016)

Dagvattenhanteringsplan (KF 2011)

Nämnd- och förvaltningsplan 2021 (KS 2021)

Kommunplan 2021–2024 med budget för 2021 (KF 2020)

Styrprocess 2.0 för förtroendevalda och medarbetare (KF 2011)

Handlingsplan för trygghet och säkerhet i Tyresö kommun 2019–2022 (KF 2019)

Handlingsplan för näringslivsarbetet 2016–2018 (KS 2016) en ny version är under utarbetande.

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism (KF 2016)

Lokalförsörjningsplan 2020–2032 (KS 2020)

Plan för turism och besöksnäringen i Tyresö kommun 2018–2020 (KS 2018)

Kommunövergripande dokumenthanteringsplan för styrande och stödjande processer (KS 2018)

Övergripande pandemiplan för Tyresö kommun (Kdir 2020)

Tillgänglighetsplan för Tyresö kommun 2021–2022 (KS 2020)

Grönplan (2009)

Avfallsplan 2030 (KF 2021)

Handlingsplan för suicidprevention (KS 2021)
Trafikplan parkering och mobilitet (KS 2021)
Trafiksäkerhetsplan (KS 2021)
Cykelplan (KS 2021)

Reglementen och delegationer

Gemensamt reglemente för samtliga nämnder (KF 2021)

Reglemente för valnämnden (KF 2019)

Revisionsreglemente (KF 2006)

Reglemente för kommunstyrelsen (KF 2021)

Reglemente för arbetsmarknads- och socialnämnden (KF 2019)

Reglemente för barn- och utbildningsnämnden (KF 2018)

Reglemente för byggnadsnämnden (KF 2018)

Reglemente för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (KF 2018)

Reglemente för kultur- och fritidsnämnden (KF 2018)

Reglemente för krisledningsnämnden (KF 2018)

Reglemente för äldre- och omsorgsnämnden (KF 2018)

Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd (KF 2021)

Förbundsordning för Södertörns miljö och hälsoskyddsförbund (KF 2019)

Förbundsordning för Södertörns brandförsvarsförbund (KF 2018)

Förbundsordning för Samordningsförbundet Östra Södertörn (KF 2013)

Reglemente för attest och kontroll av ekonomiska transaktioner (KF 2021)

Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF 2020)

Arbetsordning för kommunala pensionärsrådet (KS 2019)

Arbetsordning för kommunala funktionshindersrådet (KS 2019)

Arbetsordning för kommunledningsutskottet (KS 2020)

Arbetsordning för stadsbyggnadsutskottet (KS 2020)

Arbetsordning för hållbarhetsutskottet (KS 2020)

Arbetsordning för beredningen för medborgardialog och integration (KS 2018)

Delegationsordning inom kommunstyrelsens verksamhetsområden (KS 2021)

Bestämmelser om arvoden och ersättningar till förtroendevalda (KF 2018)

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (KF 2018)

Bestämmelser om kommunalt partistöd (KF 2018)

Bestämmelser för bidrag till politiska ungdomsförbund (KF 2018)

Bolagsordning för Tyresö bostäder AB (KF 2014)

Ägardirektiv för Tyresö bostäder AB (KF 2017) med komplettering från 2019 (KF 2019)

Bemyndigande att teckna kommunens firma (KLU 2021)

Riktlinjer och föreskrifter

Lokala ordningsföreskrifter för Tyresö kommun (KF 2018)

Lokala hälsoskyddsföreskrifter (KF 2011)

Renhållningsordning – avfallsföreskrifter i Tyresö kommun (KF 2018)

Riktlinjer för synpunktshantering (Kdir 2014)

Riktlinjer för närbarhet och bemötande i Tyresö kommun (Kdir 2013)

Riktlinjer för riskhantering och internkontroll (KS 2013)

Inköps- och upphandlingsriktlinjer (KS 2016)

Rutin för direktupphandling (Kdir 2014)

Riktlinje för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i Tyresö kommun (KS 2012)

Riktlinje för sponsring (KS 2011)

Riktlinje för tjänsteresor (KS 2014)

Riktlinjer för bisysslor (Kdir 2012)

Riktlinjer för användning av sociala medier (Kdir 2017)

Riktlinjer för inventarieförteckning och stöldskyddsmärkning i Tyresö kommuns verksamheter (Kdir 2017)

Tillgänglighetshandbok (KF 2012)

Riktlinjer vid klotter och liknande skadegörelse (KS 2013)

Riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (Kdir 2017)

Riktlinjer i händelse av oljeutsläpp till havs (KS 2020)

Riktlinjer för tillfällig övernattning i skollokaler och liknande i Tyresö kommuns verksamheter (Kdir 2017)

Riskhantering – gemensamma rutiner för Tyresö kommun (Kdir 2016)

Riktlinjer för internationellt samarbete (KF 2015)

Riktlinje för konstnärlig gestaltning av offentliga byggnader och allmänna platser (KS 2014)

Politisk beslutsprocess för detaljplaner (KF 2015)

Riktlinjer för markanvisningsavtal (KF 2015)

Riktlinjer för exploateringsavtal (KF 2015)

Riktlinjer mot mutor och jäv (KF 2015)

Riktlinjer för hantering av pensionspolicy och omställningsinsatser för förtroendevalda (KS 2015)

Riktlinjer för uthyrning av skollokaler till föreningslivet, privatpersoner och företag (KS 2015)

Riktlinjer för hantering av allvarig eller extraordinär händelse (Kdir 2019)

Riktlinjer för lokalförsörjning (KF 2017)

Riktlinjer för kollektivt omhändertagande i värmestugor (KS 2017)

Riktlinjer för bostadsförsörjning (KF 2017)

Riktlinjer för fördelning av arbetsmiljöuppgifter (Kdir 2018)

Riktlinjer för chefs- och ledaruppdraget (KS 2017)

Instruktion för kommundirektören (KS 2017)

Riktlinjer för ekonomihandboken (Kdir 2017)

Rutin för styrdokument i Tyresö kommun (Kdir 2017)

Kommunövergripande rutiner för hantering av riktade statsbidrag (KS 2019)

Kvalitetsledningsmodell (Kdir 2017)

Modell för värdeskapande processer (Kdir 2017)

Instruktioner vid olaga vistelse på kommunal mark (Kdir 2017)

Rutin för polisanmälan inom Tyresö kommuns verksamheter (Kdir 2020)

Riktlinje för arkiv- och informationsförvaltning (KF 2019)

Rutin för arkiv- och informationsförvaltning (Kdir 2020)

Riktlinjer för säkerhetsinstallationer (KS 2019)

Riktlinjer för säkerhetsskydd i Tyresö kommun (KS 2019)

Riktlinje för uthyrning av kommunala lokaler (Kdir 2019)

Riktlinje för projektarbete (Kdir 2019)

Masshanteringsstrategi för Östra Tyresö (KS 2019)

Riktlinjer för representation och uppvaktning (Kdir 2019)

Riktlinjer för uthyrning av tillfälliga genomgångsbostäder till nyanlända (KF 2019)

Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter i Tyresö kommun (KS 2019)

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning (KF 2020)

Riktlinjer för resultatenheter (KS 2020)

Riktlinje för barnets rättigheter i Tyresö kommun (Kdir 2020)

Riktlinjer tillgänglig information

Riktlinjer för säkerhetsorganisation (KF 2021)

Riktlinje för digitalisering (Kdir 2020)

Grafisk manual (2021)

Styrdokument som upphört sedan förra årets kommunplan

Nämndplaner 2020 inklusive riskhanterings- och kontrollplan för kommunstyrelsens verksamhetsområden 10 Plan och exploatering, 11–14 Tekniska kontoret, 16 Näringsliv och 17 Gemensam verksamhet (KS 2019)

Kommunplan 2021–2024 med budget för 2021 (KF 2020)

Rutiner och uppdragsbeskrivning säkerhetsorganisation i Tyresö kommuns verksamheter (Kdir 2017)

Vägledning för digitalisering 2017-2020 (Kdir 2017)

Bolagsordning för Tyresö vindkraft AB (KF 2019)

Bilaga 10 Sammanställning av taxor och avgifter

Beslut om taxor och avgifter

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering	Gäller från och med	Förvaltning
Egenavgift för familjerådgivning	2014-11-27 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2015-01-01	Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Egenavgift för vuxna vid stöd- och omvårdnadsboende inom individ- och familjeomsorgen	2015-04-16 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2015-01-01	Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Förskole- och fritidshemsavgifter			Styrs av nationell maxtaxa	Barn- och utbildningsförvaltningen
Avgift för fritidsklubb	2011-04-14 (KF)	Nej	2011-08-01	Barn- och utbildningsförvaltningen
Taxa för bygglov, plan och geografisk information	2021-04-22 (KF)	Nej (indexreglering mot prisindex för kommunal verksamhet sker inför 2022)	2022-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Taxa för upplåtelse av allmän plats, byggetableringar, uteserveringar m.m.	2014-06-17 (KF)	Nej	2014-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Felparkeringsavgift	2013-05-16 (KF)	Nej	2013-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen

Kontrollavgifter (kommunens fastighetsmark)	2013-05-16 (KF)	Nej	2013-07-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Avgift för tillstånd gällande schakt och trafikanordningsplan	2013-05-16 (KF)	Nej	2013-07-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Vitesgrund gällande schakt och trafikanordningsplan	2017-05-30 (KS)	Nej	2017-07-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar	2020-11-19 (KF)	Ja – mot konsumentpris- index	2021-01-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Avfallhanteringstaxa	2020-11-19 (KF)	Ja – mot avfallsindex	2021-01-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Vigsel, av- och ombokningsavgift, vigselavgift för ej folkbokförda i Tyresö	2012-11-27 (KS)	Nej	2012-11-27	Kommunstyrelse- förvaltningen
Kopieringstaxa	2013-05-16 (KF)	Nej	2013-06-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Avgift för kommunal begravningsförrättare	2020-01-07 (KS)	Nej	2020-02-01	Kommunstyrelse- förvaltningen
Bibliotekstaxa	2020-11-19 (KF)	Nej	2021-01-01	Kultur- och fritidsförvaltningen
Kulturskolans avgifter	2016-06-16 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet (PKV)	2017-01-01	Kultur- och fritidsförvaltningen

Taxor och avgifter för lokaler och anläggningar, inkl. evenemangstaxa	2020-11-19 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet (PKV)	2021-01-01	Kultur- och fritidsförvaltningen
Taxor för teknikerservice	2019-06-13 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet (PKV)	2021-01-01	Kultur- och fritidsförvaltningen
Taxa inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning	2020-11-19 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2021-01-01	Äldre- och omsorgsförvaltningen

Beslut om taxor och avgifter för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

I nedan tabell visas taxor inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet.

Indexreglering sker genom årlig uppdatering i samtliga medlemskommuner senast oktober varje år.

Taxa/Avgift	Beslut	Gäller fr.o.m.
1. Prövning och tillsyn enligt miljöbalken	22 oktober 2020 (KF)	2021-01-01
2. Arbete enligt alkohollagen samt lag om tobak och liknande produkter	22 oktober 2020 (KF)	2021-01-01
3. Offentlig kontroll inom livsmedelsområdet	21 november 2019 (KF)	2020-01-01
4. Offentlig kontroll av animaliska biprodukter	24 oktober 2019 (KF)	2020-01-01
5. Handel med receptfria läkemedel 24 oktober	24 oktober 2019 (KF)	2020-01-01
6. Tillsyn enligt lagen om sprängämnes-prekursorer	24 oktober 2019 (KF)	2020-01-01
7. Tillsyn enligt strålskyddslagen	2009 (KF)	2020-01-01

8. Kopiering offentliga handlingar		2009
------------------------------------	--	------

Beslut om taxor och avgifter för Södertörns brandförsvarsförbund

Taxa/avgift för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll beslutades 9 september 2021 (KF). Taxan uppdateras årligen enligt av SKL publicerat ”sotningsindex”. Nuvarande taxa gäller från och med 2021-10-01.

Följande tre taxor/avgifter indexregleras årligen baserad på en sammanvägning av medlingsinstitutets publicerade löneutveckling sektorsvis (80 %) och konsument-prisindex (20 %). Taxa för brandskyddskontroll och taxa för sotning revideras årligen av brandförsvars-förbundet.

1. Avgift för tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor (LSO)
2. Avgift för tillsyn enligt lag o brandfarliga och explosiva varor (LBE)
3. Avgift för tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Bilaga 11 Styrprocessens årshjul

Kommunstyrelsen (KS), kommunfullmäktige (KF) och nämnder följer nedanstående kalendarium, det så kallade årshjulet.

	Uppföljning av föregående år (kommunplan 2021)	Uppföljning av innevarande år (kommunplan 2022)	Planering för kommande år (kommunplan 2023)
Jan	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunstyrelseförvaltningen upprättar bokslut och årsredovisning. 		<ul style="list-style-type: none"> - Kommunstyrelseförvaltningen gör en översyn av styrprocessen - Kommunstyrelseförvaltningen tar fram en omvärldsanalys
Febr	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunstyrelseförvaltningen upprättar bokslut och årsredovisning. - Verksamhetsberättelser antas i respektive nämnd 		
Mars		<ul style="list-style-type: none"> - Nämnder och KS behandlar månadsrapporter för februari med förenklad ekonomiuppföljning. 	<ul style="list-style-type: none"> - Strategidag för presidier och kommunledning - Förvaltningarna tar fram ekonomiska behovsanalyser
April	<ul style="list-style-type: none"> - Årsredovisningen behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige - Nämndernas verksamhetsberättelser redovisas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige 	<ul style="list-style-type: none"> - Nämnder och KS behandlar månadsrapporter för mars 	<ul style="list-style-type: none"> - Strategidag med kommunstyrelsen och presidierna - Förslag till anslagsfördelning till verksamhetsområdena tas fram - Årlig översyn av taxor och avgifter - Reviderad drift- och investeringsbudget
Maj		<ul style="list-style-type: none"> - Delårsrapport T1 per 2022-04-30 behandlas i nämnderna. 	

Juni		<ul style="list-style-type: none"> - Delårsrapport T1 behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige - Nämnder och KS behandlar månadsrapporter för maj (ej brådskande, kan hanteras vid nästkommande sammanträde) 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunstyrelsen beslutar om förslag till kommunplan och budget för kommande år - Kommunfullmäktige fastställer kommunplanen med budget - Nämnderna arbetar utifrån kommunplanen med att ta fram nämndspecifika mål och budget till nämnd/förvaltningsplanerna. - Bolagen gör en treårig bolagsplan
Juli			
Aug		<ul style="list-style-type: none"> - Nämnder och KS behandlar månadsrapporter för juli (ej brådskande, kan hanteras vid nästkommande sammanträde) 	
Sept		<ul style="list-style-type: none"> - Delårsrapport T2 per 2022-08-31 behandlas i nämnderna 	
Okt		<ul style="list-style-type: none"> - Delårsrapport T2 behandlas i KS och KF 	<ul style="list-style-type: none"> - Förvaltningarna Nämnderna beslutar om nämnd/förvaltningsplan inklusive riskhanterings- och kontrollplan
Nov		<ul style="list-style-type: none"> - Nämnder och KS behandlar månadsrapporter för oktober - KS och nämndernas presidier utvärderar styrprocessen - Förvaltningarna tar fram verksamhets- och enhetsplaner 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunfullmäktige fastställer ev. revidering av kommunplan - Strategidagar för presidier och kommunledning - Nämnd- och bolagsplaner redovisas i KS och KF
Dec		<ul style="list-style-type: none"> - Nämnder och KS behandlar månadsrapporter för november (ej brådskande, kan hanteras vid nästkommande sammanträde) - Förvaltningarna tar fram verksamhets- och enhetsplaner 	

tyresö kommun

